

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «Економіка»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «Міжнародна економіка»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему «Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР»
(*назва теми*)

здобувача Єщенко Єгора Олексійовича

Науковий керівник: к.е.н., доцент Лихолет С.І.

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Столярчук Я. М.

(підпис)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет Міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	«Міжнародна економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант) освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

_____ Цимбал Л.І.
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародної економіки

_____ Столярчук Я. М.
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Єщенку Єгору Олексійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)
заочної форми навчання
очної (денної), заочної, дистанційної

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему: **«Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від «02» червня 2022 року №519-ст
Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах:

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1 експансії	Теоретичні основи формування глобальних стратегій економічної експансії <i>(назва розділу)</i>
Розділ 2	Комплексний аналіз глобальної стратегії та шляхів подальшого розвитку економічної експансії КНР. <i>(назва розділу)</i>
Об'єкт дослідження:	процес економічної експансії КНР
Предмет дослідження:	теоретичні та практичні положення щодо формування ефективних механізмів економічної експансії КНР.
Мета кваліфікаційної магістерської роботи:	виявлення ефективних механізмів економічної експансії КНР в сучасних умовах

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1

- дослідити види та способи економічної експансії країн
- розглянути сучасні підходи до поширення економічного впливу країн
- проаналізувати методи оцінки зовнішньоекономічної експансії

У розділі 2

- оцінити економічну залежність країн Азії від Китаю
- розглянути поширення впливу китайської економіки на ринках Європи
- дослідити механізми китайської економічної експансії країн Африки
- знайти можливості для удосконалення механізмів економічної експансії КНР.

Завдання підготував(ла)
Науковий(а) керівник(ця)

(підпис)
«_____» _____ 20__ р.

(ініціали, прізвище)

Завдання одержав(ла) здобувач(ка)

(підпис)
«29» червня 2022 р.

Єщенко Є.О.
(ініціали, прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 64 сторінки, 8 таблиць, 15 рисунків, список використаних джерел з 94 найменувань.

Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР

(назва кваліфікаційної магістерської роботи)

Об'єктом дослідження виступає процес економічної експансії КНР

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення щодо формування ефективних механізмів економічної експансії КНР

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає в виявленні ефективних механізмів економічної експансії КНР в сучасних умовах.
Завданнями роботи є:

- дослідити види та способи економічної експансії країн;
- розглянути сучасні підходи до поширення економічного впливу країн;
- проаналізувати методи оцінки зовнішньоекономічної експансії;
- оцінити економічну залежність країн Азії від Китаю;
- розглянути поширення впливу китайської економіки на ринках Європи;
- дослідити механізми китайської економічної експансії країн Африки.

Практичне значення отриманих результатів дає змогу підвищити теоретичні знання про економічну експансію КНР та її діяльність.

Період виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи – червень 2022р. - лютий 2023 р.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2022-2023р.

Рік захисту роботи 2023р.

Ключові слова: КНР, економічна експансія, ринок, інвестиції.

Відгук
на кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача факультету Міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
Єщенка Єгора Олексійовича
на тему «Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР»

1. Актуальність теми. До останнього часу офіційно ключовим пріоритетом китайської економічної політики називалось залучення ПІІ, але поступово відбувся зсув акценту на прямі закордонні інвестиції (ПЗІ) з Китаю. З початку ХХІ століття уряд країни проголосив початок стратегії економічної експансії, яка заохочувала китайські підприємства інвестувати в зарубіжні країни. Відповідно, ПЗІ Китаю значно зросли, а зараз обсяг закордонних інвестицій перевищує обсяг отриманих прямих інвестицій. Вище зазначене свідчить про глобальність стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР. Таким чином, все вищезазначене обумовлює актуальність теми магістерського дослідження Єщенко Є.О.

2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи: Слід підкреслити, що робота як за формою так і за змістом відповідає вимогам написання кваліфікаційних магістерських робіт. У вступі чітко визначена мета і завдання дослідження, його предмет та об'єкт. Дається вичерпний понятійний апарат щодо визначення міжнародної економічної експансії країни (розділ 1). Кваліфікаційна магістерська робота містить достатньо змістовний аналітичний матеріал (розділ 2), щодо удосконалення механізмів економічної експансії КНР. Також сформована комплексна оцінка економічної залежності країн Азії від Китаю. Текст роботи викладено економічно зрозумілою мовою.

3. Наявність самостійних розробок автора. В кваліфікаційній магістерській роботі вдало визначається сегментація економічної експансії КНР за регіонами у глобальному середовищі. Окремо можна відмітити авторське дослідження поширення впливу китайської економіки на ринках Європи.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: Отримані результати кваліфікаційного магістерського дослідження можуть бути цікавими для тих, хто займається побудовою та розвитком бізнес процесів в організації, розробляє та впроваджує економічні стратегії та політики країни, бере участь у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

5. Наявність недоліків: У теоретичному розділі кваліфікаційного магістерського дослідження було приділено увагу поняттю, видам і способам економічної експансії країни (п. 1.1), а також методам оцінки зовнішньоекономічної експансії (п. 1.3). Проте, даний теоретичний розділ не розкриває в повній мірі існуючі теорії формування глобальних стратегій економічної експансії, як приклад у сфері грошово-кредитної експансії.

Аналітична частина кваліфікаційної магістерської роботи надає комплексний аналіз глобальної стратегії та шляхів подальшого розвитку економічної експансії КНР, але в роботі не завжди можна прослідкувати взаємоузгодженість проведеного аналізу на загальну оцінку ефективності механізмів економічної експансії КНР в умовах глобалізації. Проте, зазначен

керівником кваліфікаційної магістерської роботи зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку даного дослідження.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи становить 46 балів, відповідає вимогам відповідної акредитації та заслуговує бути допущеною до захисту перед ЕК.

Науковий керівник: доцент кафедри міжнародно економіки, к.е.н.

_____ Лихолет С.І.

(підпис)

« _____ » _____ 2023 р.

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну магістерську роботу
студента 2-го курсу магістратури
заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка
освітньо-наукової програми «Міжнародна економіка»
Єщенка Єгора Олексійовича
виконану на тему:
«Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР»

КНР це важливий гравець на світовій арені, він має такі політичні та економічні можливості, щоб формувати світові тенденції. Від китайської діяльності може залежати те, яким шляхом будуть йти не тільки країни, а й цілі регіони та їх фінансовий стан в цілому. Продовжує ж нарощувати свій вплив КНР за допомогою ефективної політики та економічної експансії. Ефективність та стратегії економічного впливу напряму впливають на ситуацію в регіонах, потоки капіталів та розвиток КНР.

Відповідно до обраної теми було поставлено за мету дослідження стратегій економічної експансії КНР. Мета та відповідні завдання визначені на належному кваліфікаційному рівні. Також роботі притаманна наукова новизна – були запропоновані можливості удосконалення економічної експансії КНР.

Структура дипломної роботи відповідає обраній темі. Розділи є змістовними і детально розкритими, що дає підставу стверджувати про досягнення поставлених завдань.

Запропоновані студентом Єщенком Є. О. рекомендації щодо вдосконалення економічної експансії КНР мають належне економічне обґрунтування та доцільні до впровадження.

Серед недоліків роботи можна назвати те, що при описанні економічної експансії КНР, більш значну увагу було приділено інвестиційній експансії, і було в меншій мірі досліджені на практиці інші стратегії. Проте, дане зауваження має більш рекомендаційний характер і не впливає на загальну позитивну оцінку кваліфікаційної роботи.

Дипломна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти на здобуття ступеня магістра виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам, рекомендується до захисту перед Екзаменаційною комісією і при відповідному захисті заслуговує на високу позитивну оцінку, а її автору, Єщенку Єгору Олексійовичу, може бути присвоєна кваліфікація *магістра з економіки за спеціальністю 051 Економіка.*

Рецензент
к.е.н., доцент
кафедри міжнародних фінансів
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Субочев О.В.
(прізвище та ініціали відповідальної особи)
07.02.2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПАНСІЇ	5
1.1. Поняття, види та способи економічної експансії країни	5
1.2. Сучасні підходи до поширення економічного впливу країни.....	18
1.3. Методи оцінки зовнішньоекономічної експансії	23
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ТА ШЛЯХІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПАНСІЇ КНР	30
2.1. Оцінка економічної залежності країн Азії від Китаю	30
2.2. Поширення впливу китайської економіки на ринках Європи.....	38
2.3. Механізми китайської економічної експансії країн Африки	48
2.4. Удосконалення механізмів економічної експансії КНР.....	60
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

КНР це важливий гравець на світовій арені, він має такі політичні та економічні можливості, щоб формувати світові тенденції. Від китайської діяльності може залежати те, яким шляхом будуть йти не тільки країни, а й цілі регіони та їх фінансовий стан в цілому. Продовжує ж нарощувати свій вплив КНР за допомогою ефективної політики та економічної експансії.

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи полягає в тому, що Китай це світовий гігант, які постійно шукає нові шляхи для свого підсилення та розширення економічного впливу. Економічна експансія ж є ефективним інструментом для лобіювання власних інтересів та те, як будуть розвиватися країни на які відбувається вплив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою дослідження економічної експансії КНР служили наукові праці вчених-економістів так і зарубіжних науковців, таких як П. Морган, С. Кенг, К. Девіс, К. Джонсон, А. Су, А. Фухс та інших, в роботах яких виявлені особливості економічної експансії КНР.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи виявлення ефективних механізмів економічної експансії КНР в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачено розв'язання таких **завдань:**

- дослідити види та способи економічної експансії країн;
- розглянути сучасні підходи до поширення економічного впливу країн;
- проаналізувати методи оцінки зовнішньоекономічної експансії;
- оцінити економічну залежність країн Азії від Китаю;
- розглянути поширення впливу китайської економіки на ринках Європи;
- дослідити механізми китайської економічної експансії країн Африки.
- знайти можливості для удосконалення механізмів економічної експансії

КНР.

Об'єктом кваліфікаційної магістерської роботи є процес економічної експансії КНР.

Предмет кваліфікаційної магістерської роботи є теоретичні та практичні положення щодо формування ефективних механізмів економічної експансії КНР.

Методи дослідження: при вирішенні поставлених завдань застосовувалися такі методи, як метод порівняння при аналізі ринків, елементарно-теоретичний метод, комплексних наукових підходів, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, історико-логічного методу, методів статистичного аналізу.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у глибокому аналізі способів та стратегій економічної експансії КНР та їх ефективності на прикладі дослідженні різних регіонів. Кожен з досліджених регіонів мав свої особливості та підходи до використання та залучення китайських інструментів впливу.

Інформаційна база дослідження: зарубіжні науковці, монографічні роботи, статті із зарубіжних фахових економічних виданнях, фінансова та статистична інформація, офіційні звіти.

Структура роботи: вступ, два розділи, що включають 7 підрозділів, висновок, списку використаних джерел із 94 найменувань. У тексті дипломної роботи міститься 8 таблиць та 15 рисунків. Загальний обсяг роботи 72 сторінки.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПАНСІЇ

1.1 Поняття, види та способи економічної експансії

Гонитва за прибутком і прогрес у конкурентній боротьбі за прибуткові інвестиції в капітал, ринки, сировинні ресурси тощо є основними стимулами економічного розширення. У сучасному світі економічна експансія набуває форми пошуку та боротьби з прогалинами на глобальних ринках у міжнародному поділі праці. Переможцями ж зазвичай стають компанії та країни, які вписуються у знайдені галузі та налагоджують виробництво та подальший маркетинг конкуруючих товарів. Це підтверджується прикладом проникнення товарів з одних країн, які зуміли знайти своє місце на ринках інших країн. Наприклад, експансія китайських виробників на світовий ринок дешевих бавовняних виробів.

Для розвинених країн, країни третього світу є найпривабливішими цілями для економічного розширення. У цих регіонах можна очікувати великих прибутків, продаючи товари за ціною, нижчою за місцеву та вищою, ніж у основній країні, таким чином захоплюючи ринок для цих товарів. Економічна експансія в розвинених країнах здійснюється через декілька способів. Основні способи економічної експансії можна поділити на декілька груп (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Способи економічної експансії [1]

Особливості, які має тільки економічна експансія країни	Приклади
1) Пільгові кредити	Пільговий кредит КНР надає державам, щоб фінансувати проекти за участю китайських компаній, тобто, одночасно носить характер фінансової допомоги зарубіжним державам і сприяє експорту китайського обладнання та послуг.

Продовження табл. 1.1

2) Відкриття власних компаній або використання власної робочої сили	Чорногорія буде одну з найдорожчих у світі автомагістралей коштом, виділеним Китаєм. Обіцяли тисячі робочих місць, але китайські фірми привезли своїх робітників. Крім того, субпідрядники масово наймають на будівництво мешканців сусідніх країн – без контрактів та без виплат до фонду соціального страхування.
3) Поглинання або ребрендинг національних компаній	Приватна інвестиційна компанія Hillhouse Capital із Гонконгу придбала підрозділ Philips з виробництва побутової техніки
4) Безкорисна фінансова допомога	Виділення грошей на проекти для створення підґрунтя для майбутнього економічного і політичного впливу на країни.

Перше, що треба зрозуміти в нашому дослідженні причини економічної експансії. Роздумуючи над відповідями на це запитання, можна виділити декілька факторів:

- Зростання є надзвичайно упередженим. Наприклад, міжнародні торговельні потоки Китаю з 1992 року зросли на 500%, значно перевищили зростання ВВП, і різко змінили свій склад. Це заслуговує на увагу, оскільки стандартна теорія торгівлі вказує на важливість упередженого зростання як джерела переваг умов торгівлі для інших країн. [2]

- Бум інвестицій. Наприклад, інвестиції Китаю в людський капітал. Частка робочої сили з вищою освітою подвоїлася з 1992 року, а кількість вступників до вищих навчальних закладів зросла на 300% за аналогічний період. [3]

Дослідження ж закордонного економічного впливу також повинні зіштовхнутися з ключовим питанням про те, як зовнішньоекономічні зв'язки можуть перетворитися на політичний вплив, бо це є один з типів і причин економічної експансії країни:

- Без теорії, що пов'язує економічні зв'язки з політичною поведінкою, спостерігачі ризикують отримати вплив, хоча його насправді немає. Щоб оцінити, чи справді економічні зв'язки формують поведінку інших держав, вченим, зрештою, потрібна теорія того, як вони це роблять; лише тоді стає можливим розробити теорії, які досліджують мікрооснови теорії, і оцінити, чи справді діють причинно-наслідкові механізми, що лежать в основі ефекту впливу.

- І очевидно, що економічний вплив країни різниться в різних випадках і в часі. Без теорії про те, як економічні зв'язки можуть призвести до впливу, стає неможливим передбачити, коли такий ефект може статися. На жаль, велика частина існуючої літератури про економічну експансію за кордоном, особливо в сфері політики, замовчує причинно-наслідкові механізми, що пов'язують економічні зв'язки з політичним впливом.⁴ Частково проблема полягає в тому, що існує безліч різних вірогідних шляхів впливу, і оцінка того, який шлях є найбільш помітним у певному контексті, може бути складною. Справу ускладнює ще й складність оцінки того, чи дійсно країна має намір у будь-якій ситуації використовувати свої зовнішньоекономічні зв'язки для досягнення політичних цілей.

Отже від виду економічної експансії буде залежати сфера, на яку країна хоче вплинути. Види економічної експансії можна назвати такі (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 – Види експансій країн [5]

Вид експансії	Приклад
Торгова експансія	Нещодавно ряд австралійських продуктів (включно з вугіллям, вином і омарами) зіткнувся з труднощами з надходженням до Китаю через посилення напруженості між Канберрою та Пекіном. Незважаючи на те, що це широко розглядається як помста за нещодавню політику Австралії, яка кинула виклик інтересам КНР, китайські чиновники прямо не пов'язують ці обмеження з поведінкою Австралії, посиляючись на натомість до розпливчастих факторів, таких як «стандарти захисту навколишнього середовища».[6]
Експортна експансія	Насичення іноземного ринку, на який країна має бажання мати вплив товарами власного виробництва, витіснення конкурентів та знищення національного виробництва країни.

Продовження табл. 1.2

Кредитна експансія	Потужні країни практикують «дипломатію боргової пастки», за якої країна, як кажуть, створює важелі впливу, пропонуючи великі позики для проектів, які не є комерційно чи фінансово життєздатними, — стали звичним явищем.
Політична експансія	Особливістю політичної експансії можна назвати більш політичні інтереси країни та довгостроковому плануванню відносин з країною ніж отримання прибутку зараз. Проблема неявного економічного примусу може бути особливо важливою у випадку Китаю, оскільки Пекін, як правило, займає принципову позицію проти економічних санкцій, особливо тих, які вживаються в односторонньому порядку, без дозволу ООН. Газопровод до Північної Кореї у 2003 році, щоб натиснути на Північну Корею, щоб вона розпочала переговори зі США. Але Пекін лише посилався на технічні проблеми для відсікання, прямо заперечуючи, що це було економічне управління державою.[7] Тут Китай лобіював свої інтереси задля підтримання гарних відносин з однією країною та можливістю впливати на неї.
Інвестиційна експансія	Викуп портів Китаєм в Європі та Азії для створення своєї сфери впливу.

У літературі з міжнародних відносин численні дослідження оцінюють корисність економічних санкцій як інструменту політики. Однак дослідження приходять до різних висновків, частково через те, що оцінити «успіх» складно. Крім того, на практиці може бути важко зрозуміти, чи конкретна країна проводить негативне економічне управління - економічний примус часто прихований. Погрози можуть бути прихованими або повідомлятися приватно.[8]

Незважаючи на ці існуючі проблеми економічної експансії, все більше останніх досліджень вивчають використання Китаєм і не тільки, примусової економічної державної влади. Багато з цих досліджень вивчали випадки, які отримали широкий розголос, наприклад, санкції КНР проти тайванських компаній, які підтримували уряд Чень Шуйбяня на початку 2000-х років.; санкції КНР, спрямовані проти Норвегії після присудження Лю Сяобо Нобелівської премії миру; і санкції, спрямовані проти Південної Кореї під час суперечки з Китаєм щодо розгортання THAAD.

Деякі з цих досліджень застосували порівняльний підхід з метою узагальнення використання економічних санкцій. Серія досліджень, наприклад, виявила, що економічний примус того ж КНР іноді був успішним (наприклад, покарання Великої Британії за візити Далай-лами), але часто зазнав невдачі (наприклад, тиск на ЄС, щоб той визнав Китай країною з ринковою економікою).[9]

Спроби створити економічний вплив також можуть відбуватися через «позитивне» економічне управління державою, коли держава навмисно посилює економічну взаємодію з цільовою державою, щоб вплинути на її поведінку. Позитивне економічне управління державою може набувати форми, яка прямо схожа на примусове управління державою: замість того, щоб накладати економічні санкції для покарання за небажану поведінку, держава може пообіцяти або надати стимули для винагороди за бажану поведінку.

Це може статися по відношенню до іноземного уряду (наприклад, Китай пропонує посилену допомогу країнам, які переходять на дипломатичне визнання з Тайваню на КНР), або по відношенню до окремих осіб, коли чиновникам або іншим політично впливовим акторам пропонують хабарі за підтримку сприятливої політики.[10]

Крім того, варто підкреслити, що різниця між китайським використанням позитивного та негативного економічного державного управління часом може бути туманною, оскільки економічний стимул сьогодні може стати джерелом примусового впливу завтра. Під час правління Ма Інцзю, наприклад, КНР послабила обмеження на поїздки до Тайваню, щоб зацікавити Тайвань через економічні стимули. Але після обрання Цай Ін Вень президентом Тайваню в 2016 році Пекін час від часу накладав обмеження на туризм до Тайваню в рамках ширшої спроби чинити тиск на уряд Цай у питаннях, пов'язаних із суверенітетом. [11]

Також існують дослідження використання країни економічних стимулів для впливу на політичні результати. Ідеальним прикладом є відносини між Тайванем та КНР. Деякі з найбільш складних таких проектів зосереджені на Тайвані, де КНР уже давно явно проводить політику просування возз'єднання за допомогою

позитивного економічного державного управління, тобто зусилля Китаю вплинути на вибори в Тайвані через стратегічну закупівлю сільськогосподарської продукції.[12]

Економічні зв'язки з потужною країною також можуть призвести до логіки «Гіршмана», коли економічні зв'язки створюють потужні нові інтереси. Зрозуміло, що в міру того, як країна стає більш економічно залежною від іншої, зростає коаліція економічних інтересів у цій країні — компанії, які експортують або інвестують, або які покладаються на іноземні продукти, інвестиції чи допомога— буде рішуче віддавати перевагу стабільним і мирним відносинам з потужною країною та підпадати під вплив.[13] Наприклад, бурхливі антияпонські протести спалахнули в Китаї в 2005 році після того, як японський уряд схвалив підручник, у якому применшується жорстокість Японії під час Другої світової війни. Японські економічні гравці, зацікавлені в Китаї, у свою чергу, мав вагомі підстави тиснути на Токіо, щоб той уникав політики та дій, які могли б спровокувати подібні протести. Або ж коли китайські учасники торгових переговорів намагалися просунути угоду про припинення китайсько-американської торгової війни, вони зустрілися з провідних представників фірм з Уолл-стріт, включаючи генерального директора Blackrock, найбільшого у світі менеджера активів, щоб попросити їх підтримати угоду в обмін на відкриття фінансової ринки. У результаті фірми з Уолл-стріт стали бенефіціарами торгової угоди, підписаної на початку 2020 року.[14]

Медіа-ефекти можуть впливати на відношення до економічного впливу, оскільки медіа-компанії великих країн мають більшу глобальну присутність. Наприклад, засоби масової інформації КНР мають значну присутність в Африці, і деякі дослідження показують, що ця присутність призвела до більш сприятливих поглядів на Китай серед громадян кількох африканських країн.

Економічні зв'язки можуть впливати на дискурс, пов'язаний з країною, в інших країнах через себе - цензура, яка виникає як наслідок впливу на іноземну економіку. Останніми роками, наприклад, Голлівуд доклав більше зусиль, щоб зобразити Китай у вигідному світлі, щоб збільшити ймовірність того, що певний

фільм буде схвалено для прокату в Китаї, а також зменшити небезпеку потрапити в чорний список у майбутньому. В іншому випадку, нещодавні звіти свідчать про те, що Китай погрожував обмежити доступ на ринок певним компаніям, які вважалися недостатньо поважними до китайського «принципу одного Китаю» до Тайваню.

Великі країни мають суттєвий вплив, бо навіть компанії, включаючи великі авіакомпанії США, готові виконувати вимоги КНР чи Індії, бо існують погрози введення санкцій були проти окремих компаній, щоб досягти мети. У більш широкому сенсі, через явні або приховані загрози доступу на ринок, окремі особи (наприклад, поп-виконавці) і фірми можуть бути спонукані зображати країну у сприятливому світлі та, отже, впливати на громадську думку та уникати зосередження на таких питаннях, як права людини, які можуть зашкодити поглядам країні. Структурна потужність, зростаючі глобальні економічні зв'язки країни можуть з часом створювати структурну силу. [15]

Існує ж певна незрозумілість, чи треба вважати ТНК, як агентів основної країни, для поширення свого впливу. Проміжні змінні, ступінь економічного впливу в будь-якому конкретному випадку може залежати від інших змінних. Автори, які працюють із загальною літературою щодо санкцій, визначили низку факторів, які зумовлюють ефективність примусового економічного державного керування. Спираючись на деякі з цих думок, все більше досліджень, які вивчають економічне державне управління країн, стверджують, що здатність здійснювати економічне державне управління є умовною. [16]

Треба наголосити на важливості спроможності держави контролювати поведінку фірм, які фактично ведуть міждержавну торгівлю в будь-якому конкретному випадку. Також треба зосередитися на умовах, встановлених установами цільових країн, і, зокрема, на їхньому рівні участі громадянського суспільства та підзвітності. Майбутні дослідження економічного впливу повинні, як мінімум, усвідомлювати, що вплив може виникати через численні причинно-наслідкові процеси.

У ширшому плані ми вважаємо, що порівняльні дослідження економічного впливу, які стосуються ряду важливих питань про причинно-наслідкові процеси, що лежать в основі впливу, які залишаються недостатньо вивченими, зокрема: коли той же Китай використовує економічну державну майстерність, щоб спробувати сформувавши політичні рішення в інших країнах? Які фактори визначають тип державного управління, який, імовірно, обере країна? Що визначає успішність таких спроб? Якою мірою спостерігаються випадки очевидного впливу внаслідок навмисного економічного управління державою чи ненавмисних процесів, які виникають природним шляхом?

Але в сучасному світі фірми є ключовими агентами стратегій навмисного впливу держави-відправника. І, особливо, державні фірми. І справді, ми знаємо, що фірми іноді використовувалися як державні агенти. Гучний приклад – судові проблеми державної компанії ZTE у США в 2016 році. У судових документах компанія визнала, що виконувала вказівки дипломатів КНР щодо продажу технологій Північній Кореї та Ірану всупереч міжнародним санкціям. Але в той час як агентські відносини інколи є очевидними, дослідники Китаю давно визнали, що Пекін часто має проблеми з контролем над економічними суб'єктами, включаючи державні підприємства та політичні банки (зокрема Китайський банк розвитку), Пекін не зміг зупинити десятирічну бульбашку кредитів і нерухомості. Пекін стикається з подібними проблемами, оскільки китайські компанії інвестують або кредитують за кордоном.

Уряди таких країн же розуміють проблеми, які можуть виникнути із-за занадто агресивної діяльності компаній і інколи стримує фірми, які надто інвестували або кредитували за кордоном, про що свідчить націоналізація Anbang Insurance Group у 2018 році та скорочення кредитування іноземної допомоги державними банками приблизно з 2017 року.

Високі ставки для розуміння того, як і прикладом того, як можна здійснювати контроль над компаніями, є заборона урядом США 2019 року вести бізнес між телекомунікаційним гігантом Huawei та американськими фірмами та їхніми клієнтами/клієнтами.

Важко зрозуміти чи правий уряд США у своїй заяві про те, що Huawei (приватна зареєстрована фірма) може бути використана Китаєм для отримання переваг у національній безпеці над США. Але якщо заборона США ґрунтується на неправильних припущеннях щодо агентських відносин, це виявиться дорогим для компаній і споживачів, залучених з усіх сторін. Іншими словами, ставки далеко не тривіальні. Кілька недавніх досліджень висловили корисну теорію щодо цього питання. Стосунки між державою та бізнесом у контексті економічного управління державою підкреслює потенційні механізми, за допомогою яких ці агентські відносини можуть функціонувати. Подібним чином на агентські відносини впливає позиція різних типів капіталу по відношенню до уряду. [17]

Можна виділити три проблеми, що перетинаються, пов'язані з питанням державного агентства фірм: 1) визначення важелів державного контролю над фірмами різних типів; 2) розуміння того, коли стратегічні цілі держави можуть узгоджуватися з комерційними цілями фірм, хоча і не обов'язково ідентичні; 3) виявлення джерел можливого розбіжності державних і фірмових цілей.

У той же час кілька раних досліджень прийшли до суперечливих висновків щодо відносин між державою та бізнесом. Більшість досліджень припускають, що агентські відносини будуть сильнішими для ДП, ніж для приватних підприємств. Деяке емпіричне підтвердження таких припущень можна знайти під час порівняння державних і недержавних торговельних фірм в Індії та Китаї. [18]

Але й окрім простих заяв про контроль на ДП, країни використовують організації для їх більш чіткого контролю, як наприклад, КНР, який створив у 2003 році Комісії з нагляду та управління державними активами (SASAC) для нагляду за багатьма великими галузевими групами та офіційного притягнення їх до відповідальності за фінансові цілі. Призначати топ-менеджмент фірм, що належать SASAC. Крім того, Сі Цзіньпін задіяв прямий, хоча й погано зрозумілий, важіль: у державних підприємствах повинні існувати партійні осередки з метою моніторингу та надання вказівок для наступних партійних цілей. [19]

Незважаючи на формальне існування цих інструментів, вони часто виявляються неадекватними. Однією з проблем є те, що фірми часто мають кількох

принципалів. На додаток до державних зв'язків і зв'язків SASAC (для високопоставлених державних підприємств), компанії, розташовані на центральному рівні, часто підтримують зв'язки зі своїми колишніми міністерськими батьками, а також з низкою інших зацікавлених бюрократів. З огляду на те, що багато фірм ДП, які працюють за кордоном, є частиною гігантських холдингових компаній із великим географічним та операційним розповсюдженням, вони можуть мати змогу приховати свою діяльність і уникнути контролю.

Подібні проблеми агентства, що виникають у зв'язку з центральними та місцевими відносинами, виникають, коли ДП є «місцевою власністю». Органи місцевого самоврядування часто демонструють прихильність розвитку місцевих державних компаній за рахунок центральних цілей. За оцінками китайського уряду, 80% потоку державного капіталу, залученого в інвестиції BRI, надходять від «місцевих» компаній, це питання набуває особливого значення. Ускладнює ситуацію те, що державна політика зазвичай ставить перед державними підприємствами потенційно суперечливі цілі. Наприклад, навіть найбільш стратегічні фірми зобов'язані бути комерційно успішними та конкурентоспроможними на міжнародному рівні, а хтось виступає в якості моніторингу ефективності бізнесу. [20]

Системи управління на основі ефективності, які наголошують на економічних результатах, використовуються для судження про всіх керівників державних підприємств. Дійсно, в документах регулярно наголошується, що «держава» зацікавлена в тому, щоб ці фірми були прибутковими.

Якщо цілі компанії узгоджуються зі стратегічними інтересами держави, але водночас відрізняються, відносини між агентствами можуть бути менш залізними, ніж якщо ці дві компанії мають ідентичні цілі. Національні нафтові компанії (ННК) вжили заходів, які, здається, реагували на сигнали держави, такі як отримання доступу до нафтових родовищ, але це кроки, які ННК мали б зробити. У більш загальному плані, якщо фірми бачать економічні можливості за кордоном і державна політика може допомогти, фірми мають підстави наголошувати на

способах, якими вони узгоджуються з го державних цілей. Багато звітів про те, що фірми перейменовують існуючу діяльність як «ініціативи BRI», можуть свідчити про узгодження цілей, але натомість це можуть бути комерційно розумні вправи з брендингу, щоб продемонструвати лояльність державним цілям і отримати доступ до державних коштів. Крім того, можливо, що фірми погоджуються з державними ініціативами лише з половиною рішучості, особливо якщо проекти пов'язані зі значним комерційним ризиком. [21]

Фірми будь-якого типу хочуть брати участь у великих проектах, таких як BRI, і причиною називають можливості для нових ринків і ланцюжків створення вартості, а також потенціал для збільшення продуктивності та придбання нових технологій, і все це узгоджується з державою. Ці результати дозволяють нам припустити, що значна частина зовнішньоекономічної діяльності залежить від фірм, які «виходять» з власних причин, хоча вони можуть адаптуватися до передбачуваних державних цілей. Такі результати ще більше викликають питання про те, що відбувається, коли цілі держави та фірми перестають узгоджуватися або розходяться. Одним із способів дослідити це питання було б вивчити, що відбувається, коли фінансові ризики та/або ризики безпеки, пов'язані з проектами, тісно пов'язаними з цілями зовнішньої політики зростають (як у випадку з китайсько-пакистанським економічним коридором). Таке міркування запропоновано обширною літературою про рушії ПІІ, яка стверджує, що фірми віддають перевагу стабільності та надійним правам власності (особливо як надійне зобов'язання проти експропріації) під час інвестування за кордоном. Втечі, оскільки фірми шукають виходу через голос або лояльність. [22]

Структурні та економічні фактори можуть сприяти відходу від держави. Лістинг на іноземних фондових біржах є одним із потенційних каналів, що чинить тиск на дочірні компанії, які зареєстровані на біржі, щоб вони дотримувалися комерційної логіки. Так само за останні роки багато було зроблено щодо зростання китайського «венчурного капіталу» (VC). Багато компаній венчурного капіталу інвестують у себе вдома, але все більше йдуть за кордон в умовах уповільнення внутрішнього зростання та внутрішньої конкуренції. (Рисунок 1.1)

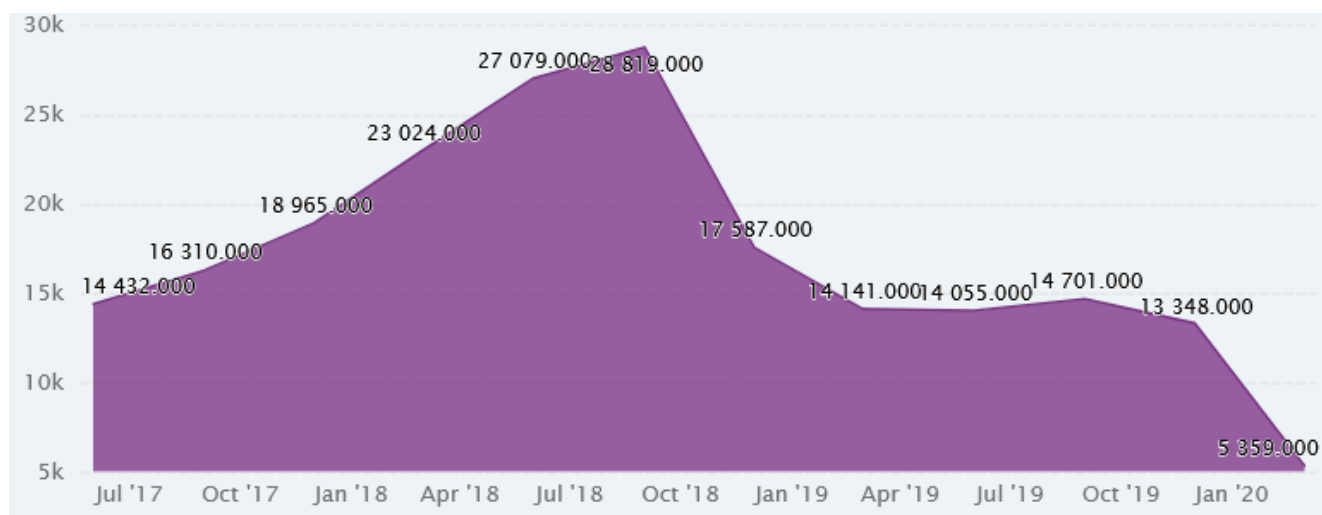

Рисунок 1.1 – Венчурні інвестиції в КНР 2017-2020 р. [23]

Хоча новини часто пов'язують цей сплеск венчурного капіталу зі стратегічними інтересами КПК, наприклад, у сфері телекомунікацій та штучного інтелекту, існує багато приватних угод, які готуються до грошей.

Залежність компаній від глобальних ланцюжків створення вартості товарів і послуг також може підірвати узгодженість цілей, як показано на прикладі ZTE. Імовірно, продаж компанією ZTE санкційних технологій Ірану та Північній Кореї сприяв як державним, так і комерційним цілям. Але коли фірма була спіймана і стала фігурантом великої судової справи в США, ZTE погодилася підкоритися законному розкриттю її документів, контролю з боку техаського судді та покаранню топ-менеджерів. Через невиконання першого раунду справи ZTE — коли суди вимагали другого раунду покарання — піддалася подальшим заходам дотримання, введеним США. Оскільки глобалізований бізнес ZTE залежав від доступу до ринків США, у неї не було вибору. [24]

Цікавою сферою, за якою слід спостерігати в епоху після COVID-19, буде те, чи будуть політичні банки обурюватися переглядом боргів, яким вони дуже схильні, на відміну — потенційно — від дипломатичних цілей уряду щодо захисту відносини з країнами-боржниками.

Реакції хост-держави та цикли зворотного зв'язку зрештою, політичний вплив економічного підйому залежатиме не лише від намірів, механізмів та агентів країни, а й від того, як їх зустрінуть і сприймуть за її межами. Таким чином,

важлива область для дослідження стосується агентств приймаючої країни: як динаміка та реакції в країнах, які зазнали впливу країни на глобальну економіку, формують способи, якими їхні уряди пристосовуються до країни? Такі дослідження можуть допомогти виявити механізм, тобто той, як економічні зв'язки формують широку громадську думку таким чином, що або сприяє, або перешкоджає впливу країни. [25]

Останнім часом низка досліджень, що пов'язують громадську думку з економічною діяльністю країни за кордоном, почала проливати світло на ці процеси, хоча результати неоднозначні. Повідомлення про те, що, наприклад, Китай має намір використовувати економічні інструменти як стратегічні важелі, негативно відображалися в політичних дискусіях серед еліт і викликали певну негативну реакцію громадськості в таких країнах ОЕСР, як Нова Зеландія, Австралія, Європа та США. Політологія та економіка розвитку демонструють зростання уявлень про корупцію, яка поєднується з китайською допомогою та інвестиціями, проте в країнах, що розвиваються, часто показують більш нейтральні або позитивні погляди на Китай, пов'язані з економічною діяльністю Китаю.[26]

Наприклад, у той час як багато політичних дискусій у США про постійне активне сальдо двосторонньої торгівлі Китаю створено таким чином, щоб припустити, що Пекін має намір зміцнити Китай за рахунок США, самий обсяг попиту в США (і зміщення робочих місць американських працівників), ймовірно, призведе до протидії Китаю, незалежно від того, чи пов'язаний дефіцит з комерційними факторами чи зі стратегічними намірами. [27]

З іншого боку, дослідницький підрозділ Світового банку стверджує, що лише завдяки збільшенню зв'язку бідні країни мають отримати вигоду від збільшення зростання.

Тому ймовірно, що реакція в приймаючих країнах може бути позитивною, якщо зростання, пов'язане з країною, збільшиться. Таким чином, класичне питання політичної економії «хто виграє, а хто програє» від економічної діяльності країни, і як ці уявлення обробляються внутрішньою політикою в приймаючих країнах, має вирішальне значення для вивчення.

1.2 Сучасні підходи до поширення економічного впливу країни

Без сумніву, уряд зазвичай активно сприяє економічній діяльності країни за кордоном. Однак його цілі при цьому чітко відрізняються залежно від видів діяльності, секторів і географії. Ми можемо думати, що цілі країн у просуванні зовнішньоекономічних зв'язків поділяються на три широкі категорії: 1) просування зовнішньої політики і геостратегічних цілей; 2) прагнення до зміцнення національної економіки; 3) просування комерційних інтересів окремих фірм. Крім того, ці категорії не виключають одна одну. Але й для більш ефективного сприяння економічної експансії розробляють стратегії для більш ефективного впливу (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 – Стратегії економічної експансії [28]

Стратегія	Особливості
Створення виробничих баз за кордоном	Ця стратегія має переваги в швидкому завоюванні довіри у потенційних споживачів продукції, більш швидкому поширенню бренду та збільшенню об'єму продажів. Мінус же це висока собівартість та необхідність великого капіталу.
Викуп компаній існуючими ринками	Викуп іноземних компаній дає доступ одразу до бренду який знають на ринку та має вплив і сформовану команду робітників для готової роботи. Мінус – це необхідність капіталу та можливі проблеми із співпрацею між різними командами в різних країнах.
Об'єднання брендів	Сенс стратегії в об'єднанні під одним брендом співпрацю декількох для створення затребуваної продукції. Це призведе до довгострокової, фінансово-вигідної взаємодії, але при цьому все буде знаходитися під одним брендом.
Технічно-наукова стратегія	Максимально проста і одночасно складна стратегія. Її сенс у тому, щоб вкладувати постійно частину прибутку на технічні інновації та інноваційний власний розвиток. Основна складність це грамотне впровадження такої інновації для створення попиту на іноземних ринках та захоплення лідерства.
Інтернет маркетинг	Гарний приклад стратегії «Алібаба», яка побудувала свою корпорацію як раз, спочатку, на грамотному маркетингу в Китаї, а потім і в усьому світі.
Постійні інвестиції	Стратегія побудована на постійних інвестиціях в іноземні стартапи та побудови кластерної моделі розвитку компанії.

На поширення економічного впливу гарно працюють створення глобальних проектів, такі як BRI. Авторитетні заяви Китаю щодо BRI часто підкреслюють мирні наміри ініціативи та наголошують, що вона спрямована на сприяння безпеці

та зростанню, яке часто характеризують як «глобальні суспільні блага» — в азіатському регіоні та за його межами. Сі Цзіньпін у своїй промові на 19-му партійному з'їзді в 2017 році заявив: «Китай активно сприятиме міжнародній співпраці через ініціативу «Один пояс, один шлях». Роблячи це, ми сподіваємося досягти політичного, інфраструктурного, торговельного, фінансового та між людського зв'язку і, таким чином, побудувати нову платформу для міжнародної співпраці для створення нових рушійних сил спільного розвитку». Ідея про те, що КНР робить благодійний внесок у розвиток бідних країн, лежить в основі того, що дехто стверджує, що це «китайська модель» розвитку.

Гарним та простим інструментом поширення впливу може бути торгівля. Багато в чому успіх глобальної експансії найбільших торгових компаній залежить від вибору країни та способу її здійснення. Вибір способу виходу на зарубіжні ринки обумовлений впливом величини витрат на проникнення, можливістю встановлення контролю над товарорухом на ринках країн, що приймають, унікальністю форматів, рівнем насиченості торгової інфраструктури, наявністю політичних та економічних ризиків .

Прагнення до розширення масштабів операцій є невід'ємною рисою будь-якого бізнесу і перед вибором способів збільшення масштабів діяльності, таких, як злиття та поглинання, розширення обсягу продажів шляхом рекламної кампанії або розширенням збутової мережі, або відкриття власних філій за кордоном, суттєво важливо, щоб цей спосіб був дешевшим і вигіднішим порівняно з можливими альтернативами. Для розширення географії своєї присутності та захоплення нових ринків збуту найбільші транснаціональні торгові компанії використовують низку стратегій, серед яких стратегія поглинання/злиття, органічного зростання, технології франчайзингу, створення спільних підприємств, придбання міноритарного (неконтрольного) пакету акцій, ліцензування та експортування торгових брендів.

Поява глобальних торгових операторів на ринку країн, що розвиваються, сприяє соціально-економічному розвитку, тому що їх прихід у регіон значно посилює конкуренцію серед учасників галузі та створює певний виклик локальним

учасникам, вимагаючи від них впровадження інноваційних методів управління, автоматизації операційних процесів, розширення асортименту підвищення якості продукції. Та сервісного обслуговування, зниження цін, дозволяє впроваджувати сучасні системи роботи з постачальниками та покупцями, підвищити ступінь централізації функції логістики та дистрибуції, а також знизити роздрібні ціни. [29]

Треба підкреслити, що економічний розвиток сприятиме зростанню та зв'язку, а разом це сприятиме миру та стабільності. Країни сподіваються, що його економічна діяльність за кордоном, у свою чергу, посилить глобальну силу та їх статус.[30]

Одже, країна має бути готовою до співпраці або вже бути під впливом, оскільки поява ТНТК може призводити до монополізації споживчого ринку, до диктату умов, як виробникам, так і споживачам, до одночасного закриття чи банкрутства великої кількості самостійних торгових підприємств, локальних торгових мереж, яка супроводжується масовим звільненням торгових працівників, додатковою соціальною напруженістю, порушенням господарських зв'язків, погіршенням фінансового стану, нерідко зниженням відрахувань до місцевих бюджетів та на соціальні програми. Основними технологіями зміцнення локальних торгових мереж стають впровадження в торгівлю ТНТК, встановлення прямих контактів з виробниками товарів, диверсифікація форматів торгівлі, вкладення у брендинг та маркетингові дослідження, акцентування на «private labels». Під впливом цих компаній змінюється структура торгових каналів, збільшується проникнення сучасних форматів торгівлі, змінюються стандарти та принципи організації торгових компаній.[31]

Конкурентний тиск з боку ТНТК змушує національних операторів змінювати організацію та підхід до бізнесу або просто спостерігати. У той час як країни, що зацікавлені у залученні прямих іноземних інвестицій з боку торгових компаній з метою економічного розвитку, докладають максимальних зусиль для оптимізації та створення якомога сприятливішого інвестиційного клімату, тобто забезпечують соціально-політичну стабільність, економічне становище, передбачуваність та гарантії нормативно-правових актів, подолання

нерозвиненості транспортної, торгової, телекомунікаційної інфраструктури, іншими словами, демонструють прагнення до зниження підприємницького ризику та бажання до плідної співпраці, хоча якщо якась велика країна зацікавлена в цих ринках, вона сама цим займеться і буде вводити ще далі під свій вплив слабкі країни.

Подібним чином зовнішню діяльність країн часто тлумачили як спрямовану на просування своїх стратегічних цілей. Дехто стверджував, що створений зв'язок, робить країну центральним стратегічним гравцем, від якого повинні залежати інші країни. Яскравим прикладом є що інвестиції Китаю в порти вздовж Індійського океану та за його межами є «стратегічними опорними точками».

А свідчення про те, що зовнішня допомога обумовлена геостратегічними цілями, залишається дуже суперечливою. Тим не менш, часом навіть чиновники відверто говорять про геостратегічні цілі. Наприклад, Пекін часто формулює економічну політику щодо Тайваню як таку, що керується метою остаточного об'єднання з островом. [32]

Загалом, можливість того, що економічна діяльність за кордоном прокладає шлях до геостратегічної сили та всеосяжної національної могутності, навіть якщо ймовірно «нормальна» практика для зростаючої влади викликала глибоку підозру за межами малих країн. Такі побоювання спонукали лідерів, наприклад, Китаю постійно надавати запевнення, не лише підтверджуючи, що він прагне «виграшних» результатів, але й повторюючи офіційну заяву про те, що Китай «ніколи не прагнути до гегемонії чи експансії». [33]

Посилення економічних зв'язків може сприяти досягненню багатьох національних економічних цілей, включаючи придбання природних ресурсів і передових технологій і просування «національних лідерів». Цілі промислової політики лежать в основі певної зовнішньої економічної діяльності, як це було у випадку з «Гармонійним світовим планом» 2009 року, який мав на меті зробити 500 мільярдів доларів іноземної допомоги залежними від преференційного доступу до будівництва та обладнання. [34]

Національні економічні цілі також можуть включати вирішення проблеми внутрішньої економіки слабкі сторони. Інвестиції в інфраструктуру за кордоном, наприклад, допомагають подолати економічний тягар надлишкових виробничих потужностей великих державних підприємств. Тиск Китаю на фірми з вимогою «вийти на вулицю», який спостерігався після фінансової кризи 2008–2009 років, посилюється з уповільненням економічного зростання приблизно з 2015 року.

У цій перспективі державна діяльність спрямована на те, щоб принести користь державним чи приватним фірмам у пошуках ринкових можливостей. Наприклад, у основній політичній заяві щодо BRI сказано: «Ініціатива слідує за функціонуванням ринку. Він дотримуватиметься ринкових правил і міжнародних норм, віддаватиме перевагу вирішальній ролі ринку в розподілі ресурсів і першорядній ролі підприємств, а також дозволить урядам виконувати належні їм функції». Згладити шлях або врегулювати суперечки від імені фірм. Намір комерційного сприяння є стандартним для багатьох країн (наприклад, Служба зовнішньої торгівлі Міністерства торгівлі США).[35]

Подібним чином вчені стверджують, що один проект може бути спрямований як на безпеку, так і на економічні цілі. Можливість того, що зовнішньоекономічна політика може служити як безпеці, так і економічним цілям, є далеко не унікальною для Китаю, і часто говорять про зовнішню допомогу США.[36]

Труднощі з визначенням «справжнього» наміру, що лежить в основі офіційно заявлених цілей, також ускладнюються особливостями політичних процесів кожної країни. Політичні дебати та формулювання відбуваються переважно в чорному ящику та виражаються непрозорою мовою. Як зазначається щодо BRI, «в офіційних коментарях Китаю майже немає обговорення стратегічних переваг і ризиків безпеки BRI. Уникнення обговорення стратегічного обґрунтування ініціативи допомагає зменшити підозри щодо намірів Китаю, особливо серед інших великих країн». Зовнішня політика як доброякісна та зосереджена на незагрозливих намірах із результатами «виграш-виграш». [37]

І ще одним способом впливу і цікавий мікросвіт Китаю. - «Тайшан», який є «провідником впливу» для Пекіна. Хоча офіційні особи КНР уже давно вірять, що економічна інтеграція створить інтереси Тайваню в стабільні політичні відносини між протокою, багато досліджень показують, що ступінь, до якої Тайшан представляє узгоджене «китайське лобі» на Тайвані, не слід перебільшувати. Найважливіше те, що хоча деякі багаті магнати з материковими інвестиціями були відвертими в тайванській політиці, більшість Тайшанів схильні до політичних питань стримано, сподіваючись уникнути нападів у Китаї чи не стати лиходіями на Тайвані. [38]

1.3. Методи оцінки зовнішньоекономічної експансії

Оцінити вплив країни на інших буває доволі важко, оскільки те з якою ціллю країна займається економічною експансією і як само, від цього буде залежати результативність та оцінки впливу.

Проблеми вивчення позитивного економічного державного управління в певному сенсі навіть більш складні, ніж виклики негативного економічного державного управління.

Ті самі проблеми, які ускладнюють вивчення останнього — неявні загрози, загрози, які повідомляються приватно, труднощі оцінки «успіху». Зусилля, які передбачають явну віддачу від заробітної плати, часто обходять юридичні межі (наприклад, підкуп), а отже, ймовірно, залишаються тихими або неявними. Як зазначає Мастандуно, систематичне вивчення позитивного економічного державного управління складно через труднощі оцінки того, чи мотивована конкретна економічна «морква» бажанням впливу чи просто бажанням економічної вигоди. Іншими словами, проблеми оцінки намірів, є особливо помітними при дослідженні позитивного економічного державного управління.

Інші дослідження розглядають позитивну економічну державність Китаю в таких випадках, як Шрі-Ланка, Європа та Північна Корея. І деякі дослідження показали докази того, що деякі економічні зв'язки з Китаєм, зокрема зовнішня

допомога, самі по собі можуть бути винагородою за проведення зовнішньої політики, яка відповідає перевагам КНР. [39]

Вдалість економічної експансії можна оцінити рівнем того, як глибокого інтегровані національні компанії та групи у країни та рівень відносин людей до країни. Наприклад, Тайшан як група також є не дуже організовані в політиці Тайваню. Більше того, низка досліджень показує, що тайванці, які живуть у Китаї, як правило, зберігають окрему тайванську ідентичність, робить ще менш зрозумілим, до якої міри Тайшан представляє «про китайський» електорат. Економічні зв'язки можуть змінити громадську та елітарну думку про Китай, економічні зв'язки з КНР також можуть вплинути на погляди широкої громадськості та еліти на Китай, навіть для тих, хто не має прямої зацікавленості в цих зв'язках. Такий ефект може виникнути через два широкі процеси:

- Економічні зв'язки можуть змінити суспільне сприйняття Китаю через логіку м'якої сили. Джозеф Най описує м'яку силу як «примушення інших хотіти того, що ти хочеш», досягаючи «результатів через переконання та залучення, а не через примус чи оплату». За кордоном (наприклад, критично необхідна інфраструктура), що, у свою чергу, може призвести до більш доброзичливого погляду на китайські наміри як серед широкої громадськості країни, так і серед її лідерів. Експорт КНР засобів індивідуального захисту під час пандемії коронавірусу та її зусилля лідирувати в розповсюдженні вакцин у країнах, що розвиваються, можуть мати подібні наслідки. І сам масштаб глобального економічного сліду Китаю, ймовірно, вплине на погляди на важливість Китаю як світової держави. Наприклад, Pew нещодавно виявив, що більшість респондентів у 32% із 38 опитаних країн вважають, що Китай уже є провідною економічною державою світу. Таке сприйняття успіху Китаю може призвести до цільової країни, щоб знайти «модель економічного та політичного розвитку Китаю привабливою та вартою наслідування».[40]

- Китай може бути зображений по-іншому в конкретному внутрішньому дискурсі внаслідок збільшення залежності від китайського капіталу або доступу до китайського ринку. Такі наслідки можуть виникнути через інвестиції в ЗМІ:

китайські компанії або, як альтернатива, місцеві підприємства з великою часткою в Китаї, можуть інвестувати в місцеві ЗМІ в певній країні, що призведе до більш сприятливого висвітлення Китаю (і цензури критичних історій). Погляди громадськості на Китай, у свою чергу, можуть стати більш сприятливими. [41]

Африканські громадяни мають досить позитивне ставлення до китайської торговельної діяльності. У недавньому дослідженні повідомлень ЗМІ про економічну діяльність Китаю по всьому світу повідомляється про дуже різну міжнародну реакцію. Спираючись на глобальну базу даних повідомлень ЗМІ та вимірювання тону (негативний-позитивний) у 130 країнах/регіонах, думка ЗМІ в Центральній Азії та Африці на південь від Сахари досить позитивною, на відміну від настроїв у Північній Америці, Латинської Америки та Південної Азії.

Зрозуміло, наприклад, що спроби Китаю використати економічні відносини для політичного впливу менш успішні там, де існує негативне ставлення населення до економічної присутності Китаю або там, де присутність китайських фірм пов'язана з секторами, відомими корупцією, порівняно з у сферах з більш позитивною базовою думкою або в секторах, які вважаються «сучасними», такими як фінансові послуги.

Національні інституції приймаючої країни — особливо — відіграють важливу роль у формуванні внутрішніх реакцій і, зрештою, у впливі на ефективність економічного державного управління Китаю. [42]

Занепокоєння Пекіна щодо негативної реакції на його зовнішню економічну діяльність також спонукало до подальших змін з його боку, створюючи зворотний зв'язок у політичному процесі Китаю. Резонансна критика як внутрішньої, так і міжнародної критики проектів BRI та кредитування розвитку спонукала Китай зміцнити свою нормативну базу для покращення свого міжнародного іміджу та пом'якшення ризиків. Наприклад, MOFCOM встановлює кредитну систему для китайських закордонних компаній, яка карає тих, хто шкодить іміджу Китаю, наприклад, за погіршення стану навколишнього середовища. Китайська влада також розробила правила для заохочення позитивної поведінки компаній щодо інвестицій та банківського кредитування. На фірми також чинили тиск, щоб

посилити корпоративну соціальну відповідальність понад те, що може вимагати приймаюча країна. [43]

Визнання проблем у діяльності Китаю за кордоном та реакція на це, було очевидним у більш поміркованих коментарях Сі Цзіньпіна на головних форумах, пов'язаних з BRI, а також у значних скороченнях кредитування після 2017 року. Глобальний політичний вплив світового економічного зростання Китаю.⁴⁴

Перспективи Китаю використати свій економічний підйом для глобального політичного впливу і зосереджені на порядку денному академічних дослідників і урядовців. Основні труднощі в дослідженні зовнішньоекономічної експансії Китаю є труднощі визначення «справжніх» цілей Китаю та потенційно суперечливих цілей, конкретизації механізмів успішного впливу, розуміння того, як економічні агенти КНР можуть і не можуть виконувати плани Пекіна, розуміючи реакцію в приймаючих країнах, що виникає внаслідок розширення економічного охоплення Китаю, а також петлі зворотного зв'язку, які впливають на подальшу поведінку Китаю.

Також, вдалість експансії оцінюють тим, як проходять розрахунки між країнами і тому розглянемо роль долара в сучасній міжнародній економіці. Його центральне місце як основної глобальної резервної валюти та основної валюти для міжнародних розрахунків означає, що рішення, прийняті у Вашингтоні, мають величезний вплив на весь світ. Якщо і коли юань стане більш потужною глобальною резервною валютою, як це має намір Пекін, можливо, що повноваження Китаю приймати рішення щодо валюти вплинуть на ряд варіантів, відкритих для інших країн, коли вони керують своєю економікою. Подібним чином США та Європа має величезний потенціал для встановлення стандартів у низці областей, таких як авіація, як наслідок своєї ринкової влади. Китай також може перетворити ринкову владу своїх фірм на джерела ширшого політичного впливу.

Оскільки китайські компанії, такі як Huawei, потенційно стануть домінувати в певних секторах, таких як зв'язок 5G, Китай все більше буде перебувати в подібному становищі, де його ринкова влада означає, що ключові економічні рішення все частіше приймаються, а стандарти все частіше встановлюються в

Пекіні, а не у Вашингтоні. Ця динаміка існує на додаток до нещодавніх дебатів у США та інших країнах щодо загрози національній безпеці, яку потенційно створює домінування Huawei у 5G у всьому світі.[45]

На відміну від цього, опитування китайських державних підприємств і приватних компаній виявило, що право власності мало впливає на сприйняття фірмами та ентузіазм щодо BRI. Все ж інше дослідження китайських інвестицій в Африку робить висновок, що «як і інші гравці», інвестиції китайських державних підприємств спрямовані на отримання прибутку. Враховуючи непереконливість ранніх емпіричних досліджень, доцільно уникати попередніх припущень про герметичні агентські відносини, особливо в умовах, коли китайські фірми стають більш глобалізованими.[46]

Коли реформи підприємництва в Китаї набрали обертів у 1990-х роках, комплексний напрямок реформ 1995 року, неофіційно відомий як «захопи велике та відпусти мале» (zhuada fangxiao), охоплював дві широкі тенденції. Каскадна приватизація багатьох «вивільнених» малих і середніх компаній (переважно підприємств побутового обслуговування та виробництва, що належать місцевим органам влади) узаконила приватний сектор, хоча захист власності та фінансування були обмеженими.

«Захоплення великого» означало виділення з різних державних міністерств величезних «корпоративних» бізнес-груп (qiye jituan). Групи є масивними, заплутаними та непрозорими агломераціями. Вивчення агентства значно ускладняється тим фактом, що багато різних секторів китайських фірм працюють за кордоном. Важелі державного контролю над фірмами Кілька важелів китайського державного контролю над фірмами добре відомі. Проте закони, підзаконні нормативні акти та численні державні документи дають «керівництво» фірмам часто вони неоднозначні та неконкретні.

Одними з найяскравіших потенційних важелів є нещодавно прийняті закони про національну безпеку, які вимагають від фірми надавати інформацію чи підтримку в ім'я національної безпеки на прохання китайського уряду. Наприклад, у Законі про національну розвідку 2017 року йдеться: «Організація або громадянин

повинні підтримувати, допомагати та співпрацювати в роботі національної розвідки відповідно до закону та зберігати конфіденційність інформації про роботу національної розвідки, про яку йому або йому відомо». Така формулювання свідчить про те, що китайський уряд прагне змусити фірми виступати в якості його агентів, навіть якщо багато деталей щодо того, як ці закони можуть застосовуватися, залишаються незрозумілими. [47]

Ми можемо легко уявити, що ці комерційні цілі можуть суперечити більш стратегічним цілям. Також важливо розглянути способи, за допомогою яких держава контролює приватні компанії, значний сегмент китайських закордонних інвестицій. Сі Цзіньпін посилив державні інструменти для контролю за приватними компаніями, зокрема, дотримуючись правил формування партійного осередку, коли приватна компанія наймає працівників три або більше членів партії.

Проте ще надто рано знати, чи партійні осередки вийдуть за рамки прихованого впливу, за винятком, можливо, моніторингу корупції та нагляду за політичною освітою членів партії всередині фірми. Як державні, так і приватні фірми, як тільки вони «виходять» за межі Китаю, автоматично стикаються з іншою потенційною перевіркою контролю з боку Пекіна: приймаючою країною. Пекін, принаймні риторично, з готовністю поступається цим викликом своїй владі, часто повторюючи принцип, що його фірми поважають правила країн, у які вони інвестують. У той же час приймаючі країни відрізняються за своїми можливостями як вести переговори з іноземними інвесторами, так і контролювати інвестиції. Вирівнювання цілей, узгодженість і деузгодженість при розгляді агентських відносин питання узгодження цілей принципалів і агентів є вирішальним. [48]

Наприклад, чи великі приватні фірми, такі як Alibaba, розробляють системи цифрових платежів у країнах, що розвиваються, щоб допомогти уряду з інтернаціоналізації юаня? Або вони просто прагнуть збільшити частку ринку за кордоном?

Можна опишемо чотири окремі причинно-наслідкові логіки, які можуть лежати в основі ефекту впливу:

- Економічні зв'язки можуть бути джерелом переговорної сили, надаючи країні більше інструментів, за допомогою яких він може винагороджувати за дотримання або карати за недотримання бажаної політики .
- Економічні зв'язки можуть створити нові групи інтересів у країнах, які економічно залежать від Китаю.
- Економічні зв'язки можуть допомогти сформувати ширшу громадську та елітну думку про Китай у конкретній країні, впливаючи на погляди навіть тих, хто не має прямої економічної участі в КНР.
- Економічні зв'язки потенційно можуть призвести до структурної влади, де Пекін має владу встановлювати стандарти та формувати ринки, до яких має адаптуватися решта світу.

Крім того, ми зауважуємо, що кожна з цих причинно-наслідкових логік може виникнути навмисно або може виникнути як ненавмисний зовнішній ефект економічної інтеграції з КНР. Економічні зв'язки як джерело переговорної сили згідно з першою і найбільш прямою причинно-наслідковою логікою, зростання зовнішньоекономічних зв'язків Китаю може збільшити переговорну силу Пекіна по відношенню до інших країн.[49]

Оскільки країни стають більш економічно залежними від Китаю, вони потенційно стають більш уразливими до «палиць», тобто примусової економічної державної влади, де Пекін або погрожує, або вводить економічні санкції як спосіб формування цільової поведінки.

Економічні зв'язки також дають Пекіну можливість використовувати «пряники», тобто стратегії спонукання, за яких сприятлива цільова поведінка винагороджується. А наявність економічних зв'язків сама по собі може бути результатом стратегії зв'язків, як винагорода за певне задоволення інтересів Китаю. Примусове (або негативне) економічне управління державою виникає, коли країна погрожує або вводить економічні санкції як спосіб підвищити ймовірність бажаної поведінки об'єкта. [50]

РОЗДІЛ 2.

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ТА ШЛЯХІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПАНСІЇ КНР

2.1 Оцінка економічної залежності країн Азії від Китаю

Китай і країни Близького Сходу мають довгу історію обмінів і наразі підтримують дружні партнерські відносини взаємної підтримки та взаємної вигоди. У процесі інтеграції у світ країни Близького Сходу є важливими партнерами Китаю. Близький Схід також є важливою ареною для Китаю, щоб продемонструвати свою могутність, і важливим фактором для піднесення Китаю та відносин з іншими державами у грі великих держав. Схема співпраці між Китаєм і країнами Близького Сходу порушує «правила гри», встановлені західними країнами. Гармонійний світ буде «моделлю Китаю» у вирішенні міжнародних проблем.

1) Близький Схід є важливим регіоном у відносинах Китаю з великими державами та в грі великих держав. Після закінчення холодної війни відносини Китаю зі Сполученими Штатами та іншими західними країнами значно покращилися. Тим не менш, Сполучені Штати та інші країни Заходу все ще насторожено ставляться до Китаю. Крім того, у найближчому майбутньому все ще буде важко усунути стримування Китаю. Підйом Китаю не тільки стикається з несприятливим зовнішнім середовищем, але й дуже серйозним викликом. Близький Схід — це «розширені периферійні території Китаю», а нещодавно це поняття перетворилося на «Великі околиці». Китай має ключові політичні інтереси, енергетичні та торговельні інтереси, інтереси безпеки (боротьба з етнічним сепаратизмом, релігійним екстремізмом і тероризмом) на Близькому Сході. Китай і країни Близького Сходу підтримують довгострокові відносини дружби та співпраці, включаючи часті візити на високому рівні до країн Близького Сходу, створення механізмів консультацій на рівні міністрів та встановлення стратегічного партнерства від однієї точки до цілого регіону з Китаєм. [51]

Китай також підтримує хороші «зв'язки» на Близькому Сході, включаючи співпрацю в економіці, торгівлі, енергетиці та багатьох інших сферах, а також китайську допомогу та його популярну медичну команду Близькому Сходу, а також культурні обміни та співпрацю. Це важливі політичні та дипломатичні ресурси, які ми маємо в цьому регіоні. Коли Сполучені Штати та інші країни Заходу чинять тиск і стримують Китай, політичні та дипломатичні ресурси на Близькому Сході стають надзвичайно важливими. Дружба та відносини співпраці між Китаєм і країнами Близького Сходу певною мірою усунули тиск з боку Сполучених Штатів та інших західних країн. Розвиток відносин з країнами Близького Сходу не тільки відповідає інтересам Китаю в цьому регіоні, але також є важливим інструментом для Китаю, щоб балансувати проти інших великих держав, особливо США. Китай може стримувати Сполучені Штати в питаннях, пов'язаних з Близьким Сходом, а також співпрацювати зі Сполученими Штатами та іншими великими державами щодо деяких спільних інтересів (таких як боротьба з тероризмом, боротьба з піратством тощо).

2) Близький Схід є ареною для Китаю, де він демонструє свою могутність і розширює свій вплив. Понад сто років після Опіумної війни Китай був великою, але слабкою країною та був дуже вразливим до зовнішнього світу. З середини 20 століття (після утворення КНР у 1949 році) ця ситуація поступово покращується. Після кінця 20 століття, особливо на початку 21 століття, пасивна роль Китаю в міжнародних відносинах швидко змінюється (або навіть повністю змінилася). Китай буде дедалі активніше впливати на навколишні території та світ. [52] (таблиця 2.1)

Таблиця 2.1 – Причини економічної експансії країн Азії [53]

Розвинені країни	Азіатські країни, що розвиваються
Високий та постійний попит на продукцію	Значний потенціал ринків
Стабільність ринків	Можливий величезний об'єм ринків збуту
Велика широта ринків	Високі темпи розвитку
Гарна розвинена інфраструктура	Інфраструктура, що активно розвивається
Безпечні інвестиції	Налагодженні політичні та економічні зв'язки з країнами Азії
Менші логістичні затрати	Низька конкуренція та більш доступна інформація по ринкам

Близький Схід є важливим місцем для Китаю, щоб розширити свій міжнародний вплив і продемонструвати свою спроможність як великої держави. Світ потребує Китаю, тому має відігравати більшу роль і мати більший вплив у світі. Зокрема, коли країни третього світу, що розвиваються, прагнуть знайти шлях розвитку, Китай служить моделлю для найменш розвинених країн з точки зору соціально-економічного розвитку та навіть політичних подій (хоча через соціальні, історичні та політичні особливості, цей спосіб розвитку непросто імітувати, але сама модель є внеском у розвиток людини). [54]

3) Китай повинен відігравати більшу роль у справах Близького Сходу. Китай протягом тривалого часу підтримує добрі відносини з країнами Близького Сходу та накопичив багатий політичний і дипломатичний капітал на Близькому Сході. Китай повинен відігравати більшу роль у вирішенні основних проблем, таких як сирійська війна, арабо-ізраїльські конфлікти, проблема Іраку, іранська ядерна проблема, проблема Афганістану тощо. Ці питання складні і не можуть бути вирішені в короткостроковій перспективі. Це вимагає від Китаю певної ролі на Близькому Сході. Щоб ефективно використовувати політичні та дипломатичні ресурси, їй доведеться зіткнутися з постійною втратою ресурсів, і вона стане все далі від того, щоб «внести зміни». Координація хороших відносин з країнами Близького Сходу допоможе Китаю розширити дипломатичні ресурси та краще сприяти внутрішньому економічному розвитку. [55]

У своїй співпраці з країнами Близького Сходу та Африки Китай ніколи не висував жодних політичних умов. Ця практика справила глибоке враження на партнерів Китаю, завоювавши повагу та довіру країн Близького Сходу та Африки та сприяючи подальшому розвитку двосторонніх відносин. Насправді китайський спосіб співпраці з країнами Близького Сходу та Африки порушив «правила гри», встановлені Сполученими Штатами та іншими західними країнами, і є спробою встановити новий світовий порядок.[56]

Центральна азія є також важливим партнером Китаю і як зазначалось раніше, КНР доволі часто використовує робочу силу зі своєї країни, але іноді владі вдається надавлювати та маніпулювати китайськими компаніями для локалізації

робочої сили та виробництва. У таблиці наведено певні дані щодо завершених та частково реалізованих проектів зі списку, включеного Китаєм та Казахстаном до китайсько-казахської міждержавної угоди. Згідно з публічними заявами представників компаній, у більшості випадків для реалізації цих проектів рекрутувалися переважно місцеві кадри. Як показують наведені приклади, китайські компанії локалізують свої трудові ресурси, реагуючи на тиск місцевої влади. (таблиця 2.2)

Таблиця 2.2 – Локалізація компаній КНР в Казахстані

Назва компанії	Примітка
China General Technology	Спільне підприємство China General Technology та «саріаркаавтопром». Китайській стороні належить 51% акцій. Згідно з публічними заявами представників компанії, завод створить можливості для найму місцевих кадрів. Запланований рівень локалізації проекту - 50%, однак у цей розрахунок включені також складальні компоненти, одержувані від постачальників та підрядників.[57]
China Triumph International Engineerin	Планувалася поступова локалізація. У 2019 році проект орієнтувався на 160 китайських та 160 місцевих працівників. 2020-го — на 60 і 260 відповідно. У 2021 році, згідно з коментарями керівника управління індустріально-інноваційного розвитку Кизилординської області, штат складатиметься з 10 китайських та 310 місцевих Працівників.[58]
China Petroleum Engineering and Construction Corporation	Проект типу «будівництво-передача». На піку будівництва в ньому були зайняті 7000 працівників: 70% китайських та 30% місцевих. Після будівництва на заводі залишаються кілька китайських інженерів, крім того, з Китаю періодично приїжджають бригади для профілактичних робіт.[59]

З 2014 року у Центральній Азії різко зросла кількість нових проектів, що свідчить про зростаючий промисловий потенціал регіону. Скажімо, казахський та узбецький проекти передбачували переробку на вуглеводі. Тим часом у Таджикистані прислухаються до голосів текстильної промисловості, модернізації аграрної держави, розвитку цементних і скляних заводів. У Киргизстані китайські компанії фінансували життя нафтопереробних заводів, скляних заводів і взуттєвих фабрик. У той же час багато китайських компаній, які прагнуть інвестувати в

Киргизстан і Таджикистан, досягли своїх цілей завдяки зростанню ринку та проблемам бізнес-клімату в цих країнах.

Як показано на рисунку 2.1, активи Китаю у вигляді прямих іноземних інвестицій у Киргизстані були приблизно на тому самому рівні з 2013 року (зменшилися у 2020 році, не враховуйте кінець через пандемію коронавірусу).[60] (рисунок 2.1)

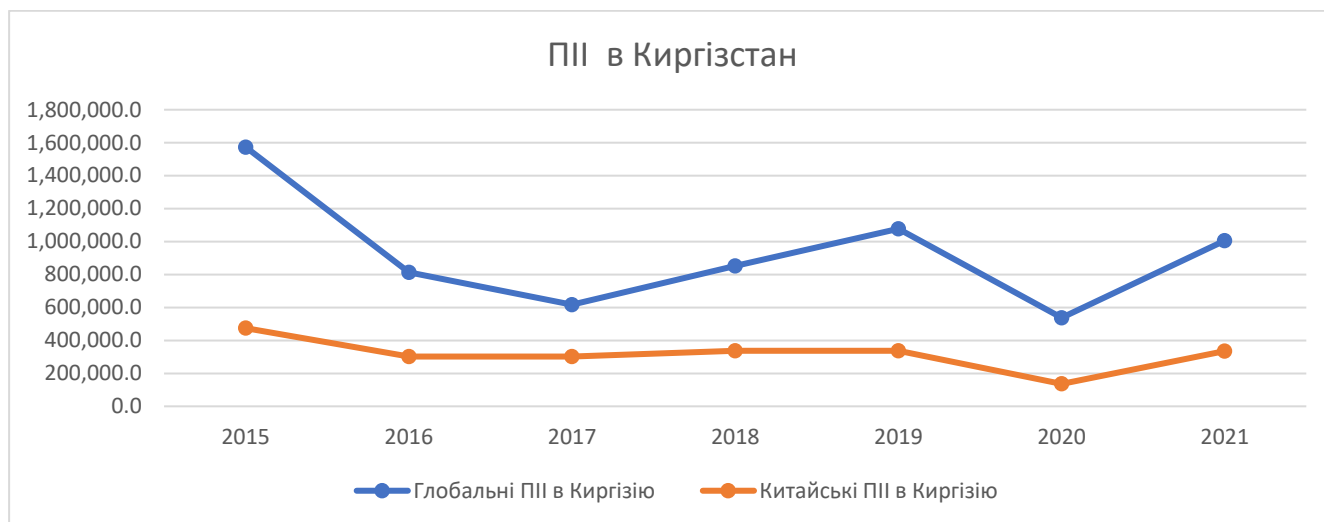

Рисунок 2.1 – ПІІ в Киргизстан за 2015-2021 р. [61]

Рисунок 2.2 ілюструє таку стабільність потоків китайських інвестицій до Таджикистану з 2015 року (з подібним зниженням у 2020 році на честь пандемії). Постійний приплив інвестицій, що досягає цих двох країн, контрастує з появою нових інфраструктурних об'єктів, пов'язаних з банківським кредитуванням Китаю.(Рисунок 2.2)

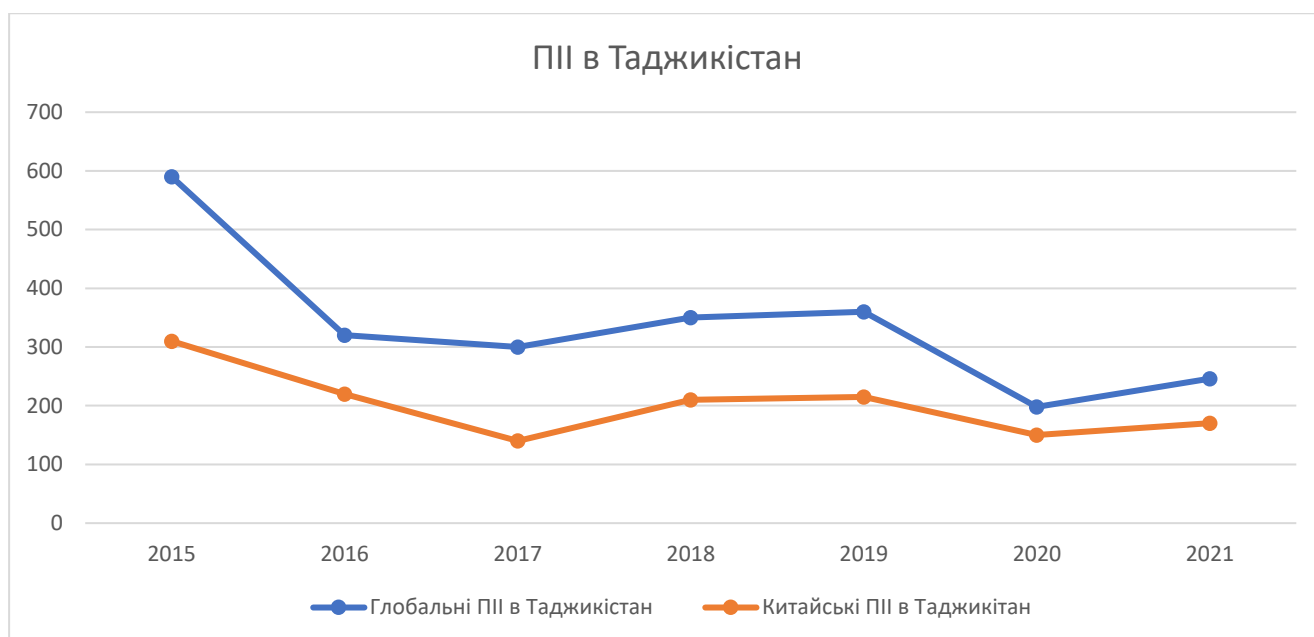

Рисунок 2.2 – ПІІ в Таджикистан 2015-2021 [62]

Наступний етап економічної активності, що стимулюється Китаєм, розпочався в регіоні в 2006 році, коли Таджикистан, найбідніша центральноазіатська країна, де валовий внутрішній продукт на душу населення становив тоді лише близько 400\$, підписав з Китаєм кілька угод про фінансування будівництва доріг, електромереж та гідроелектростанцій.

Не завжди реалізація цих перших китайсько-таджицьких угод йшла гладко, але в період між -2007 і 2009 роком виплати кредитних траншів Ексімбанком Китаю досягли максимального рівня. Останні великі (на суму понад \$100 млн) угоди цього роду були укладені у 2014 році, проте досі вони повністю реалізовані. Одна угода на суму \$79 млн була підписана в 2017 році, але це невелика величина порівняно із загальною заборгованістю Таджикистану Ексімбанку Китаю, що становить \$1,2 млрд. діаграму [63].

З того часу таджицька влада продовжувала брати позики в інших країнах, тому, всупереч поширеним уявленням, частка Китаю в сукупному зовнішньому боргу Таджикистану зменшилася з 53,6% у 2016 році до 35,6% у липні 2020-го. У другій половині 2020 року Китай, враховуючи труднощі, викликані пандемією, дозволив Таджикистану тимчасово призупинити погашення кредитів, і тенденція до зменшення цієї частки сповільнилася. (рисунок 2.3)

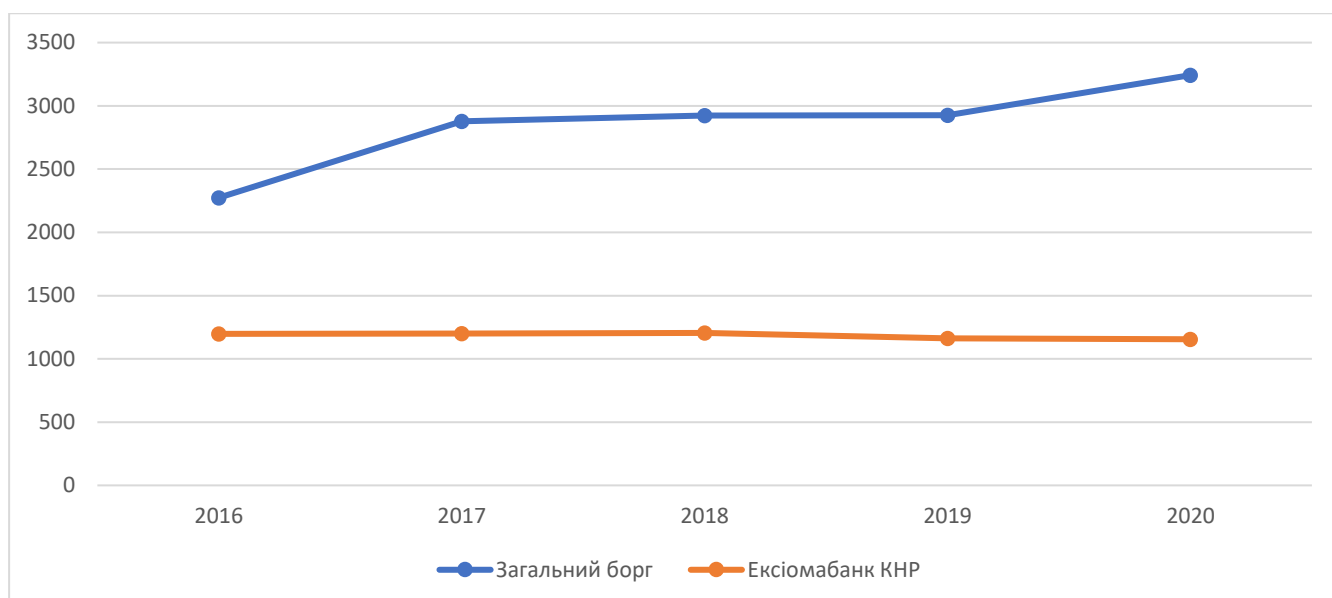

Рисунок 2.3 – Зовнішній борг Таджикистану 2016-2020 [64]

Киргизстан, зі свого боку, підписав з Ексімбаком Китаю першу велику угоду про запозичення -2009м, останню — 2015 року. Найнедавнішим проектом цього роду стало будівництво Альтернативної дороги Північ-Південь, яке продовжується і зараз.

У рамках цього проекту Ексімабанк Китаю регулярно переказував кредитні транші. Проте сукупний борг Киргизстану Ексімбаку протягом останніх чотирьох років майже не змінювався, з чого випливає, що країна погашає кредити приблизно з тією самою швидкістю, з якою отримує чергові транші на будівництво дороги. Під час пандемії Киргизстан не вдавався до запозичень у Пекіна, але взяв кредит у Міжнародного валютного фонду для покриття гострого бюджетного дефіциту [65] (рисунок 2.4)

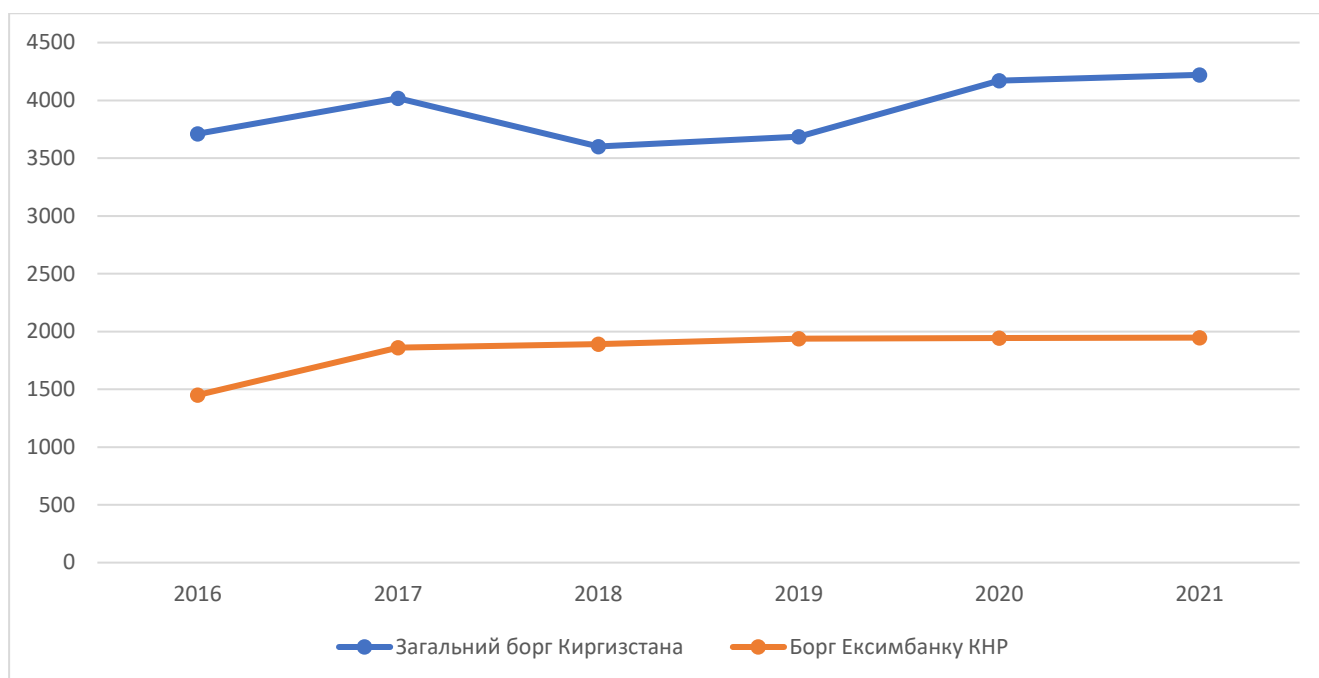

Рисунок 2.4 – Зовнішній борг Киргизстану 2016-2021 р. [66]

Відображаючи ці реалії, президент Китаю Худзіньтао в 2005 році сказав, що Китай є «великою торговельною країною», але ще не став «великою торговельною державою». Китайська економічна конкурентоспроможність означає, що азіатські виробники часто не можуть конкурувати безпосередньо з Китаєм.

У відповідь на це азіатські підприємці все більше інвестують і інтегрують свій бізнес з Китаєм, але азіатські працівники не можуть переїхати до Китаю і часто страждають. Інвестиції в економіку азійських країн зменшуються, а китайські інвестиції та іноземна допомога в Азії залишаються незначними і не компенсують ці негативні наслідки. [67]

«Виграшна дипломатія» Китаю зосереджена на спільній основі, що отримує значний позитивний розголос, але мало робить для вирішення розбіжностей або вирішення проблем. За кількома винятками, Китай не робить важких речей; він ретельно уникає великих міжнародних зобов'язань або ризиків.

Усі азіатські урядовці, з якими проводилися консультації, погодилися, що зростання Китаю додає стимулів для більшості азіатських урядів маневрувати та перестрахуватися з іншими державами, включаючи Сполучені Штати, щоб зберегти свою незалежність і свободу дій. Сінгапурський чиновник сказав, що «хеджування — це назва гри» в Південно-Східній Азії, тоді як індійський чиновник

сказав, що азіатські уряди «не збираються складати всі свої яйця в один кошик». Азійські уряди також захищаються від Сполучених Штатів та інших держав, але останнім часом вони зосереджені на підйомі Китаю. Уряди, як правило, все більше співпрацюють із Китаєм у сферах спільного інтересу, але вони все більше працюють іншими способами, часто включаючи зусилля щодо зміцнення відносин зі Сполученими Штатами, збереження свободи дій та інших інтересів перед обличчям підйому Китаю. В азіатському порядку, підтриманому незменшення безпеки та економічної могутності та впливу США, таке хеджування з боку азіатських урядів додає факторів, які, як вважають, перешкоджають лідерству чи домінуванню Китаю в Азії та зміцнюють лідерство США в Азії.

Більшість азіатських урядовців припускали, що Китай прагне остаточного «переважання» в Азії; Китайські офіційні особи відповіли «ні», хоча китайські експерти із зовнішньої політики заявили, що секретні документи комуністичної партії Китаю протягом багатьох років продовжували посилатися на загальну мету азіатського керівництва. Як зазначалося вище, відповідаючи на питання про те, чи прагнув Китай лідерства чи домінування в Азії, високопоставлений китайський чиновник визнав ускладнення влади та впливу США та роль багатьох незалежних азіатських урядів. Він відповів, що «Китай не може домінувати в Азії; в Азії забагато урядів».

Тим не менш, він повідомив, що вплив Китаю в цьому регіоні зростатиме, оскільки «вага» Китаю ставатиме все більш важливою для урядів у регіоні, і Китай матиме все більший успіх у переконанні урядів Азії в намірах Китаю.[68]

2.2 Поширення впливу китайської економіки на ринках Європи

Китай є найбільш густонаселеною державою у світі. З майже 1,4 мільярда людей і експоненціальним зростанням населення. Ще більш швидке зростання очікується в наступні роки після відмови від політики однієї дитини, тому Китай усвідомлює необхідність забезпечення постачання та безпеки продовольства для

населення країни. Тому для досягнення цієї мети Китай скорегував свою стратегію закордонних інвестицій.

Доречним прикладом є купівля трьох мільйонів гектарів ріллі в Україні, що становить 5% території України. Таким чином, придбання компанії Syngenta є логічним кроком до забезпечення продовольчих поставок і безпеки Китаю. Придбавши Syngenta, Китай як один із найбільших споживачів добрив отримає технології, які значно посилять його сільськогосподарське виробництво. Компанія є технологічно передовою в дослідженні насіння та розробці біотехнології. [69]

Також, ми знаємо, що Китай хоче інвестувати в ЄС, але, з іншого боку, ми також повинні пояснити, чому європейські держави готові продати свої активи. Ми повинні взяти до уваги, що приплив китайського капіталу в багатьох випадках означає постачання ліквідності економікам, що мають проблеми з готівкою, і тому не повинна дивувати нас готовність деяких країн продати свої національні багатства. Більше того, самі компанії отримують вигоду від ПІІ з Китаю, які зазвичай пов'язані зі збереженням робочих місць і забезпечують фінансування досліджень і розробок.

У той час як глобальні зовнішні інвестиції Китаю не відновилися в 2021 році, китайські ПІІ в Європі відновилися, збільшившись на 33 відсотки з найнижчого рівня в 7,9 мільярда євро в 2020 році, спричиненого Covid, до 10,6 мільярда євро в 2021 році . Відновлення відбулося, незважаючи на триваючий контроль над вихідним капіталом у Китаї, пов'язані з пандемією обмеження на поїздки та повноцінний режим перевірки ПІІ в ЄС. Проте китайські інвестиції в Європі залишаються на дуже низькому рівні порівняно з максимумом 2016 року в 47 мільярдів євро. (рисунок 2.5)

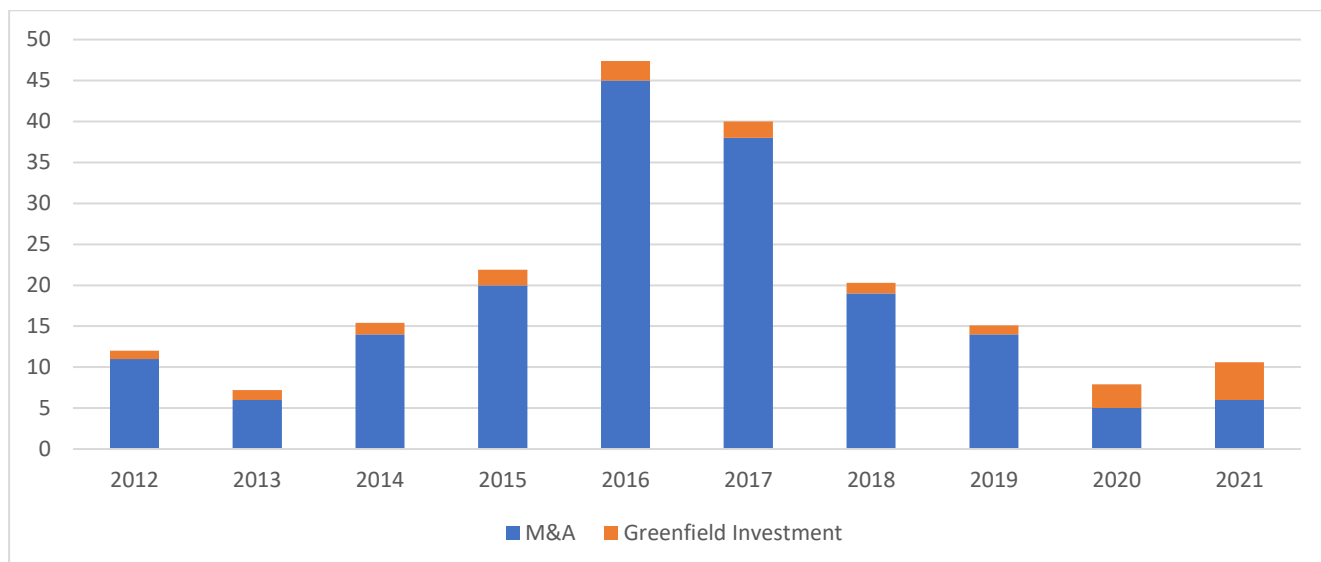

Рисунок 2.5 – ІІІ КНР в Європу 2012-2021 р. [70]

Значна частина збільшення у 2021 році була пов'язана з однією дуже великою транзакцією: приватна інвестиційна компанія Hillhouse Capital із Гонконгу придбала підрозділ Philips з виробництва побутової техніки. Це придбання вартістю 3,7 мільярда євро становило приблизно одну третину загального обсягу китайських інвестицій у Європі та стало шостим за величиною зареєстрованим китайським капіталовкладенням у Європі. Поодинокі великі угоди, подібні цій, у середовищі загального низького обсягу інвестицій ускладнюють визначення чітких, довготривалих тенденцій.

У 2021 році було оголошено про кілька інших великих придбань, але вони не відбулися. Gopher Investments відклала багатомільярдну заявку на придбання британського розробника програмного забезпечення для азартних ігор Playtech (хоча вони все ще планують придбати відділ фінансової торгівлі Playtech у 2022 році).

Tencent бачив заплановане придбання британського розробника відеоігор Sumo Group через перевірку інвестицій у Сполучених Штатах (угода відбудеться у 2022 році). У той час як китайські злиття та поглинання зросли на 26 відсотків, становлячи 69 відсотків від загальної суми (7,3 мільярда євро), вони залишилися нижче рівня до пандемії.

У випадку китайських ПІІ в ЄС, найбільша економіка Європи також була найбільшим реципієнтом китайських інвестицій. Понад 50% сукупних інвестицій з 2000 по 2014 рік припало переважно на групу «Велика трійка» (Британія, Німеччина та Франція). [71] (рисунок 2.6)

Comparison by country groups, in percent share

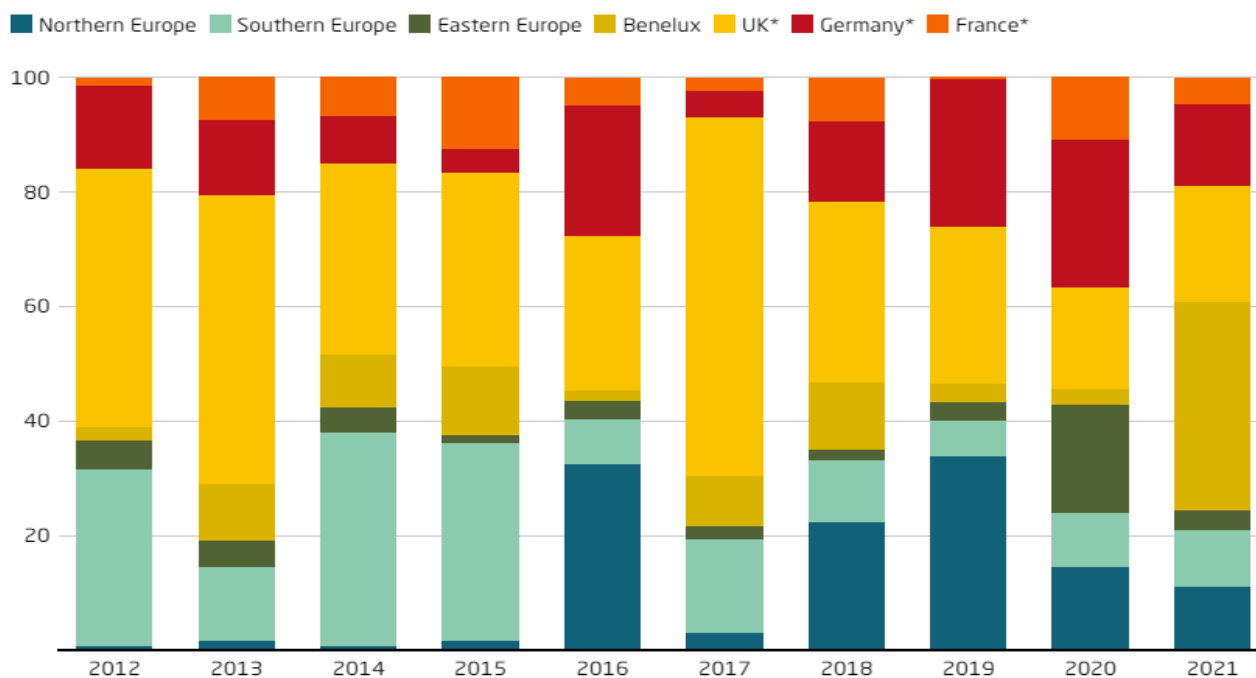

Рисунок 2.6 – ПІІ КНР по регіонам Європи 2012-2021 р. [72]

Помітні зміни відбулися в інвестиціях у країнах PIGS (Португалія, Італія, Греція, Іспанія). Загальні інвестиції в ці країни до 2011 року становили менше 10%, тоді як у 2012-2014 роках вони зросли до понад 30%, коли китайська корпорація скористалася можливістю придбати компанії одночасно в державних секторах, включаючи транспорт. [73] (рисунок 2.7)

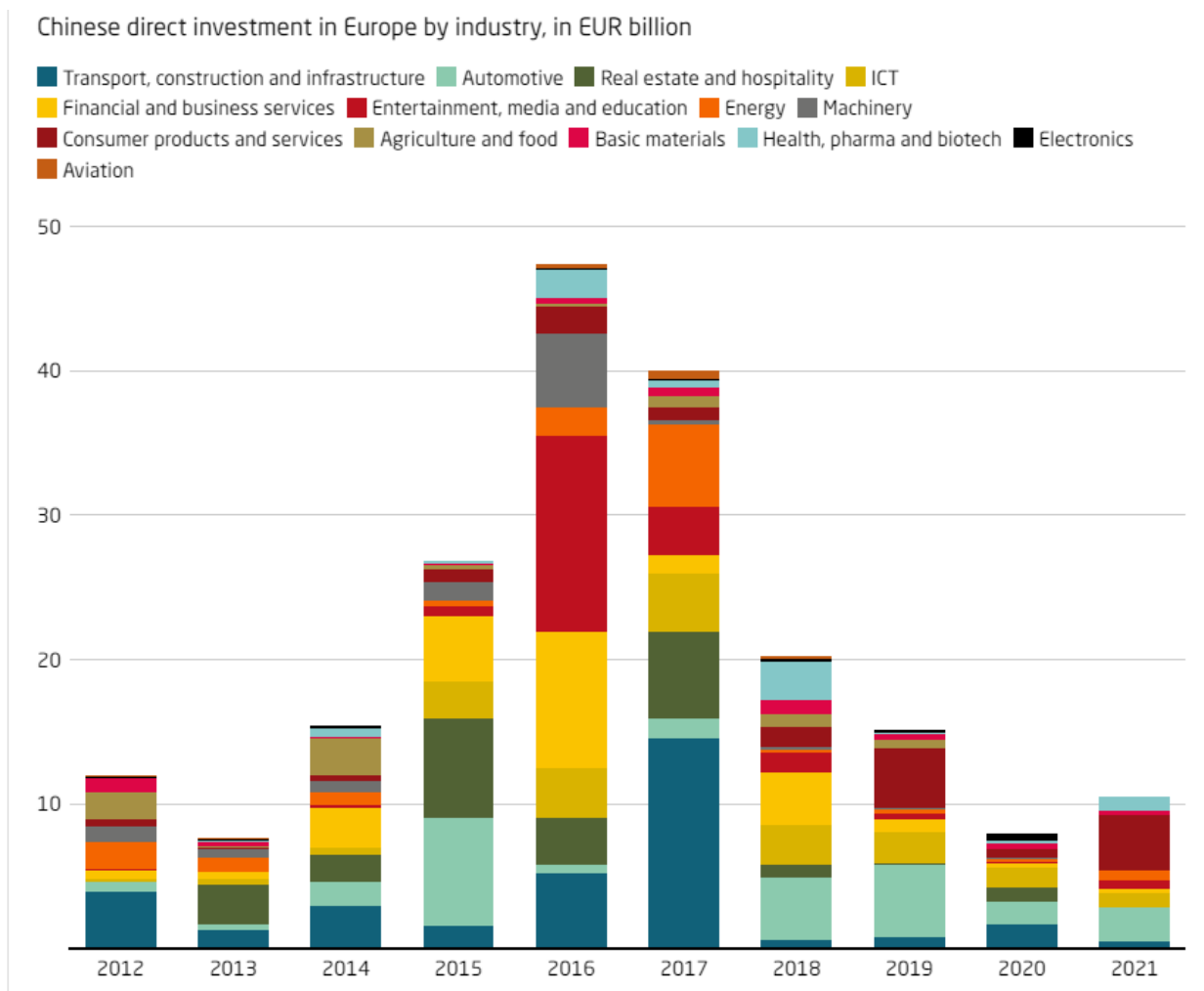

Рисунок 2.7 – Інвестиції КНР по секторам у Європу 2012-2021 р.[74]

З точки зору секторів, угода Hillhouse Capital висунула споживчі товари та послуги (3,8 мільярда євро) на перше місце з 36 відсотками загального обсягу. Автомобілебудування (2,4 мільярда євро) опинилося на другому місці, на нього припадає 23 відсотки всіх китайських інвестицій.

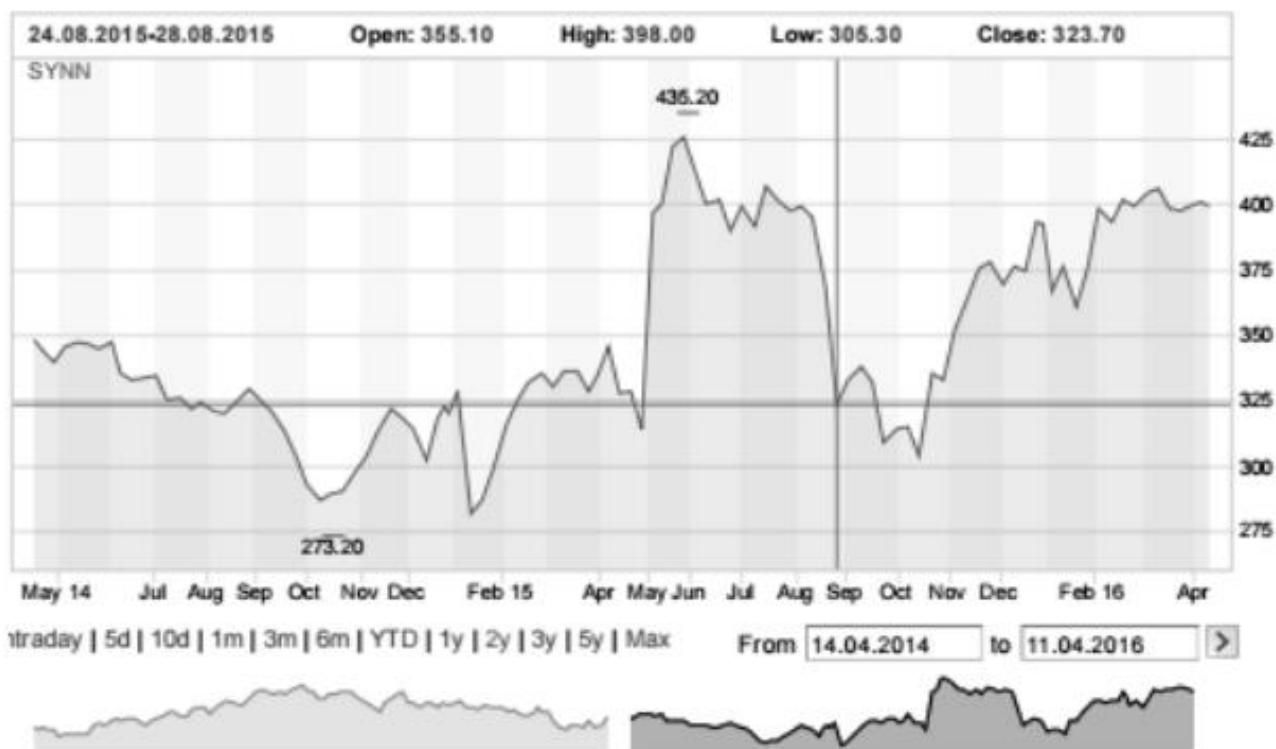
Незважаючи на те, що автомобільна промисловість протягом тривалого часу була ключовим сектором для китайських інвестицій у Європі, цей рік відрізнявся двома способами: більша частина цих інвестицій була у формі нових проектів замість придбань, як у попередні роки; і більша частина цих інвестицій пішла на підтримку індустрії нових енергетичних транспортних засобів через виробництво акумуляторів (замість інвестицій у традиційні технології двигунів внутрішнього згорання).

Тенденція може зберегтися і наступного року. За повідомленнями ЗМІ, CATL шукає місця для другого європейського заводу акумуляторів вартістю 2 мільярди євро в Польщі. Перший CATL у Німеччині має розпочати виробництво у 2022 році.

Китайські компанії також виявили великий інтерес до охорони здоров'я, фармацевтики та біотехнологій, інвестувавши 961 мільйон євро у 2021 році, а також ІКТ – 941 мільйон євро. На ці два сектори припало 9 і 8 відсотків загального обсягу інвестицій відповідно. Основні угоди включали придбання компанією Shenzhen Mindray виробника медичного обладнання Hytest Invest за 560 мільйонів євро, а також продовження інвестицій Huawei та bytedance у нові проекти в Ірландії та Великобританії.[75]

Китай настільки унікальний і важливий, тому що він уже є великим глобальним інвестором і має потенціал стати єдиним найважливішим рушієм зростання глобальних ПІІ протягом наступного десятиліття. Тому слід звернути увагу на простоту та ефективність стратегій, які китайські інвестори застосовують у процесі придбання європейських компаній. Полювання на європейський бізнес. Незважаючи на те, що ціни на активи європейських компаній уже не такі привабливі, як були під час фінансової кризи тенденція китайських інвестицій передбачає розширення нових інвестицій.

Завдяки щедрим субсидіям, які надають державні банки, державні підприємства, які інвестують у Європу, мають доступ до великої кількості кредитів для придбання. Тому вони можуть дозволити собі дуже просту, але дуже ефективну стратегію. Якщо цільова європейська компанія не продається за ринковими цінами, китайські інвестори збільшуватимуть свою ставку, доки пропозиція не стане занадто привабливою, щоб її можна було відхилити. Дуже хороший доказ можна побачити у придбанні швейцарської Syngenta. Що стосується Syngenta, ринкова капіталізація компанії до оголошення про придбання в жовтні становила 30 мільярдів доларів США. Проте Chinachem запропонувала 44 мільярди. Доларів США, що становить 147% ринкової вартості компанії.[76] (Рисунок 2.8)

Source: Bloomberg Market

Рисунок 2.8 – Капіталізація Syngenta на момент придбання [77]

Хоча початковими цілями екстерналізації Китаю були низка країн глобального Півдня, за останні 15 років або близько того вони розширилися, щоб охопити Європу та інші частини глобальної Півночі. У Європі китайські прямі іноземні інвестиції (ПІІ) експоненціально зросли приблизно з 2000 року з піком у 2016 році. Хоча починалися повільно, приблизно з 0,8 мільярда євро у 2004 році, після глобальної економічної кризи 2007/08 рр. Він почав справляти значний вплив. Ця криза в Європі, як і в інших місцях, спричинила «розпродаж» корпоративних активів, і в 2016 році китайські інвестиції досягли 37,4 мільярдів євро (цільове фінансування), зробивши Китай основним джерелом нових ПІІ в Європейському Союзі (ЄС). [78]

З того часу, відповідно до глобальної тенденції китайських ПІІ, у 2020 році вони скоротилися до 6,5 мільярдів євро. Ці дані, однак, приховують той факт, що основна частина Китайські ПІІ спрямовані на дуже невелику кількість європейських країн. Дійсно, хоча загальний обсяг ПІІ з Китаю в ЄС становив 177,4

мільярда євро між 2000 і 2020 роками, він був переважно зосереджений — понад 74 відсотки — лише в шести країнах (Велика Британія, Німеччина, Італія, Франція, Фінляндія та Нідерланди), а Сполучене Королівство (Великобританія) та Німеччина є найбільшими одержувачами (29 та 14 відсотків від загальної суми відповідно). Пропонуючи економічні вигоди, китайські інвестиції та пов'язана з ними діяльність у Європі супроводжуються дедалі більшими дебатами та суперечками щодо наслідків для безпеки, пов'язаних з деякими з цих видів діяльності, конкурентного виклику, який створюють інвестиції, а також пов'язаних із цим занепокоєння щодо технологій передачі та права інтелектуальної власності, а також вплив на трудові та екологічні стандарти, а також на європейський економічний і соціальний розвиток у цілому. Складність, пов'язана з цими питаннями, ускладнюються багаторівневою політичною структурою Європи, яка означає, що китайські ініціативи пов'язані не лише з окремими країнами та субнаціональними регіонами чи ЄС загалом, але іноді також із групами країн, незалежно від членства в ЄС,⁵ причому останнє призвело до занепокоєння щодо потенційно розкольніцького впливу китайських залучень на управління ЄС. [79]

Ці питання набули більшої актуальності на тлі посилення геополітичного протистояння не лише між Європою та Китаєм, а й між Сполученими Штатами (США) та Китаєм. Підживлюваний більш конфронтаційним підходом США (який не змінився з моменту інавгурації адміністрації Байдена в січні 2021 року) та власним прагненням до «стратегічної автономії», ЄС стоїть на роздоріжжі щодо своїх майбутніх відносин з Китаєм і того, як зважити можливості та переваги проти ризиків і проблем, які він відчуває. До речі, це підтверджується нещодавнім описом Китаю Європейською комісією як «партнера, конкурента та системного суперника». Це свідчить про те, що не лише приплив китайського капіталу чи конкуренція, створена через зростання присутності китайських корпорацій у Європі та в усьому світі, розглядаються як виклик, але й поява Китаю як головного суперника у світовій політичній економіці.

Оскільки Європа володіє одними з провідних у світі сховищ передових — у деяких випадках власних — технологій, є побоювання, що вони можуть

«просочитися» до Китаю законними (наприклад, корпоративні придбання) або незаконними (наприклад, кібершпигунство) засобами і, таким чином, завдати шкоди європейській конкурентоспроможності. Зрозуміло, що це було політично суперечливим і призвело до спроб регулювати цю діяльність. Незалежно від того, чи призвели китайські інвестиції до поглинання європейських компаній, чи ні, питання безпеки навколо деяких із цих інвестицій були вирішені. В центрі європейських урядових і медійних проблем, серед яких телекомунікаційна компанія Huawei була в центрі уваги. Але проблеми безпеки, пов'язані з китайськими інвестиціями, є набагато ширші — і вони мають інший порядок — ніж ті, що були порушені Huawei та подібними справами. Наприклад, ці інвестиції супроводжувалися суперечками щодо того, чиї технічні стандарти — китайські чи європейські — будуть гегемоном у низці галузей. [80]

Подібним чином, джерела та наслідки китайського інвестиційного фінансування, чи то для інфраструктурних проектів Ініціативи «Один пояс, один шлях» (BRI) у Центральній та Східній Європі, чи фінансування корпоративних поглинань, є ще однією проблемою, але однією, як і з низкою проблем. Порушується цим спеціальним питанням, яке вкрай недостатньо досліджено.

Нижче ми докладніше представляємо окремі внески та пов'язуємо їх зі сферами суперечок у політико-економічних відносинах Китаю з Європи, до якої йдеться у цьому спеціальному випуску. Однак перед цим ми надаємо певний контекст, у якому можна оцінити індивідуальні внески.

Таким чином, у наступному розділі пропонується короткий огляд двох основних факторів, які роблять китайські інвестиції особливими в європейському контексті та які пожвавлюють багато наукових і політичних суперечок навколо цих інвестицій.

По-перше, це роль Комуністичної партії Китаю (КПК) і держави в китайській версії капіталізму, а отже, зовнішнього зовнішнього розвитку китайських корпорацій і потоків капіталу.

По-друге, це економічний націоналізм, який характеризує китайську модель розвитку, зокрема її промислову політику та інноваційні стратегії, а також реакцію, яку вони викликають у Європі.

У останньому розділі статті розглядаються широкі висновки, які випливають із основних статей, якщо їх розглядати як складне ціле, а також шляхи подальшого дослідження політико-економічної присутності Китаю в Європі та її наслідків.[81]

Підсумовуючи, можна помітити, що вплив Китаю в євросоні та Європейському Союзі значний. З одного боку, це означає позитивний вплив.

Перш за все, ми наголошуємо на порятунку країн євросони з великою заборгованістю шляхом забезпечення такої необхідної ліквідності в економіці.

По-друге, зберегти та зберегти робочі місця в компаніях у формі злиття та поглинання.

По-третє, сприяти зростанню економіки євросони за допомогою різноманітних проектів, таких як новий проект Шовкового шляху за підтримки нещодавно створеного Азіатського банку інфраструктурних інвестицій. З негативної точки зору, враховуючи розмір і взаємозв'язок китайської економіки зі світовою, економіки і, отже, зростання найбільш густонаселеної країни, спад, втрати негайно відображаються на показниках світової економіки.

Крім того, зниження темпів зростання китайської економіки також призводить до змін, супутніх ефектів, таких як зниження споживання палива, що різко знижує ціни на нафту, і це впливає на економіку країн, які є виробниками нафти. Значним також може бути вплив китайського уряду через інвестиції державних компаній у Європі. Крім того, ми бачимо потенційний негативний вплив на політичні рішення або непряме придушення західних моральних принципів в обмін на економічну співпрацю та китайські інвестиції.

Також важливо вивчити, як європейські лідери адаптують політичні пріоритети в очікуванні масового припливу дешевих китайських грошей. Чи зберігає Європа відкриту політику щодо китайських інвестицій через їхню перевагу з точки зору потенційних можливостей підвищення продуктивності та зайнятості,

чи ЄС намагатиметься вжити заходів проти китайської експансії, таким чином обмежуючи її можливий негативний вплив на прийняття рішень ЄС на політичному рівні.

Беручи до уваги наші висновки, ми припускаємо, що приплив китайських інвестицій продовжить збільшуватися. З надходженням фінансової допомоги посилиться вплив Китаю на країни ЄС. Очевидно, що криза в євросоні ще не закінчилася, і з поглибленням міграційної кризи країни ЄС потребуватимуть ще більше ліквідності в своїх економіках, тоді як Китай все ще має достатньо вільного капіталу.

2.3. Механізми китайської економічної експансії країн Африки

Африка налагодила співпрацю та партнерство з такими великими регіонами та економіками, як ЄС, США, Китай, Японія, Франція, Німеччина, Росія, Ліга арабських держав, Індія, Туреччина, Південна Америка та Корея, серед інших. Проте жодне інше партнерство не привернуло стільки уваги чи пильної уваги, як китайсько-африканське партнерство. Причини такої уваги різні. Партнерство та співпраця здійснюються на основі політичної волі — обох сторін — просувати свої інтереси одна через одну, і вигоди можуть бути отримані завдяки синергії, яку це створює.

Китайсько-африканське співробітництво є міжурядовим процесом, і тому передбачається, що обидві сторони повинні прагнути сформулювати не лише мету та завдання співпраці, але й визначити цілі щодо того, чого вони обидві бажають досягти завдяки співпраці.

Співпраця є ефективною та стабільною, коли є сильна політична прихильність і обидві сторони справедливо розподіляють вигоди. У деяких випадках (хоча не у всіх) це також може означати розподіл вигоди порівну. У всіх випадках організаційна структура та чітко визначені сфери співпраці дозволяють обом сторонам оптимально використовувати співпрацю.[82]

Китай і Африка мають давні та історичні відносини, які були піднесені до Всебічного стратегічного партнерства у 2018 році під час Пекінського саміту ФОСАС. Створення Форуму китайсько-африканського співробітництва (ФОСАС) два десятиліття тому підняло існуючі відносини між Африкою та Китаєм на нову висоту. Інституціоналізація співпраці визначила не тільки сфери співпраці, але й зробила її передбачуваною та вимірною. Наприклад, на саміті ФОСАС 2018 року було погоджено вісім основних ініціатив.¹ Для Китаю ці ініціативи відповідають цілям Китаю «Один пояс, один шлях» і національній стратегії на той час, відомій як «Зроблено в Китаї 2025», тоді як для Африки ключовим пріоритетом є було узгодити ініціативи з Порядком денним 2063 Африканського Союзу (АС).² Для обох сторін цілі сталого розвитку ООН, погоджені в 2015 році, також були актуальними.

Китай–Африка партнерство поважає політичну незалежність для кожної країни-партнера, яка може робити власний політичний вибір відповідно до власної ситуації.

Африка вважалася одним із нових кордонів для китайських інвестицій. Хоча попереду ще багато чого, китайські підприємства «вийшли» та знайшли ринок та інвестиційні можливості в Африці, а африканці також почали отримувати вигоду від китайських інвестицій у виробництво та розвиток інфраструктури, торгівлю, туризм, передачу технологій та розвиток людських ресурсів. , що робить взаємодію виграшною для обох сторін. Ці початкові притоки капіталу в Африку дозволили Китаю міцно закріпитися за дискурсом розвитку багатьох країн Африки. [83]

Щоб скеровувати та формувати постійно зростаючу взаємодію між Китаєм та Африкою, було створено Форум китайсько-африканського співробітництва (ФОСАС), який з 2000 року є основною платформою для китайсько-африканського партнерства. ФОСАС — це не просто концепція, яка визначає одну країну як єдиного учасника або головного організатора процесу. Фактично, це чітко означає спільну подорож як африканських країн, так і Китаю, яка потребує внутрішнього та міжнародного рішення та спрямування їх до спільної долі з поступовим курсом синергетичної співпраці.

Згідно з ФОСАС, африканські країни мають потенціал отримати доступ до накопичених Китаєм промислових, технологічних і виробничих потужностей і фінансових ресурсів. Китай може зіграти ключову роль у зміцненні зв'язку, розвитку інфраструктури та індустріалізації в Африці.

Китайські інвестиції вже створюють можливості для працевлаштування та сприяють економічному зростанню Африки, а також передають знання, навички та технології. Дослідження ODI 2019 року, наприклад, показало, що китайські фабрики, які відкрилися в Ефіопії, використовують місцевих людей для виконання 90% усіх робочих місць (і 100% для низькокваліфікованих робіт). Але що важливіше, це дає можливість африканським країнам спробувати разом виробити стратегію, щоб гарантувати, що відносини принесуть ще більше переваг Африці.

З моменту свого заснування ФОСАС довів себе як ефективний механізм співпраці між Африкою та Китаєм. Шостий саміт ФОСАС, який відбувся в Південній Африці 38 грудня 2015 року, чітко підкреслив важливість ФОСАС у досягненні соціально-економічних і політичних інтересів як Африки, так і Китаю.

Йоганнесбурзький план дій на період 2016–2018 років отримав поштовх завдяки тому, що президент Сі Цзіньпін на саміті пообіцяв виділити 60 мільярдів доларів США, а також кілька результатів, яких вимагали африканські лідери, зосереджуючись на збільшенні та диверсифікації експорту з Африки до Китаю. Це можна сприймати як конкретну демонстрацію твердої прихильності та партнерства між двома сторонами.

Донедавна Китай мав дипломатичні відносини з 50 із 54 африканських держав. Інші чотири – Буркіна-Фасо, Сан-Томе і Прінсіпі, Есватіні та Гамбія – підтримували відносини з Тайванем. Проте Пекін також активно намагався залучити їх на свій бік. За словами відомого американського експерта з питань політики Китаю в Африці Девіда Шінна, ще в 2013 році Пекін налагодив тісніші зв'язки з цими чотирма країнами.[84]

Він також вважає, що до 2023 року всі африканські країни дипломатично визнають Пекін. Ще у 2013 році Гамбія призупинила відносини з Тайванем і визнала Китайську Народну Республіку єдиним легітимним урядом Китаю, а у 2016

році Китай на і Гамбія офіційно встановили дипломатичні відносини. У грудні того ж року було відновлено дипломатичні відносини між Китаєм і Сан-Томе і Принсіпі.

Нарешті, у 2018 році Буркіна-Фасо оголосила, що відновлює дипломатичні відносини з КНР. Під час підписання спільного комюніке в Пейцзіні 28 травня міністр закордонних справ Китаю Ван І висловив «щирю надію», що Есватіні, остання країна Африки, яка дипломатично визнала Тайвань, незабаром приєднається до «сім'ї» Пекіна.

Протягом останніх десяти років торгівля в Африці стабільно зростає. У 2009 році Китай випередив Сполучені Штати і став найбільшим торговим партнером Африки. Обсяг торгівлі, який у 2000 році становив 11 мільярдів доларів США, у 2014 році перевищив 220 мільярдів доларів США⁶ і, як очікується, досягне 300 мільярдів доларів США до 2015 року.⁷ Як заявив прем'єр Лі Кецянь у 2014 році, мета полягала в тому, щоб до 400 мільярдів доларів США до 2020 року.⁸ Однак через падіння цін на сировинні товари – природні ресурси є основним експортом Африки – обсяг торгівлі між Китаєм і Африкою різко впав, і в січні жовтні 2015 року він становив лише 147,6 мільярда доларів США та 149,2 млрд доларів США у 2016⁹ році (за іншими даними, лише 128 млрд доларів США¹⁰).

Згідно з оцінками Генеральної митної адміністрації Китаю, африканський експорт до Китаю скоротився на 40% у 2015 році¹¹ (за деякими джерелами – на 50%) внаслідок падіння цін на основний експортний продукт Африки – сиру нафту. Наприклад, експорт нафти з Анголи, найбільшого африканського постачальника вуглеводнів до Китаю, впав з 41 млрд дол.^[85]

У 2016 році Південна Африка посіла друге місце серед африканських експортерів до Китаю, за нею йде Республіка Конго. Найбільшим покупцем китайських товарів є ПАР, за нею йдуть Єгипет і Нігерія. Однак у 2017 році обсяг торгівлі між Китаєм і Африкою відновився, сягнувши 170 мільярдів доларів США.

Серед факторів, що сприяли зростанню торгівлі, був той факт, що кілька африканських країн почали використовувати китайські юані, або юань (RMB), у двосторонній торгівлі. Така практика вигідна обом сторонам, оскільки робить міжнародні операції менш залежними від третьої сторони.

Окрім Анголи, Нігерії, Південної Африки та Кенії, банки Гани також дозволили нам торгувати юанями. Нарешті, юань був затверджений для публічних операцій у Зімбабве.

У 2017 році транзакції з використанням китайської валюти для купівлі вуглеводнів з Ангола зросли на 22%, а китайсько-ангольська торгівля перевищила 2 мільярди доларів США, причому 1,86 мільярда доларів США надійшло від імпорту Китаю, головним чином нафти.

У своїх відносинах з Китаєм більшість африканських держав зазнали значного торговельного дисбалансу – за що Пекін постійно критикували. У 2016 році дефіцит торгівлі Африки з Китаєм сягнув 35,4 мільярда доларів США. Єдиним винятком із цього правила були країни, багаті на природні ресурси, такі як Ангола.

У 2017 році Китай став найбільшим у світі імпортером нафти, обігнавши США. За даними Міжнародного енергетичного агентства (EIA), у 2017 році Китай імпортував 8,4 мільйона барелів на день, тоді як США імпортували 7,9 мільйона. Крім того, згідно зі звітом, опублікованим китайською нафтовою компанією Sin ores, імпорт Китаю покривав 67,4% потреб країни в нафті.

Протягом останнього десятиліття Африка була другим за величиною джерелом сирової нафти в Китаї після Близького Сходу, що становить 23% від загального імпорту нафти. Проте на кінець 2017 року Росія виявилася найбільшим постачальником нафти до Китаю, за нею йдуть Саудівська Аравія та Ангола. Цифри щодо імпорту нафти Китаєм станом на грудень 2017 року: Росія – 5,03 млн. Лев тон (1,185 млн б/д); Саудівська Аравія – 4,71 млн тон (1,11 млн барелів на добу; на 31,7% більше, ніж у грудні 2016 року), Ангола – 3,17 млн тон (зменшення продажів нафти на 6,6%). Крім Анголи, основними постачальниками нафти в Китай в Африці є Республіка Конго, Південний Судан, Екваторіальна Гвінея, Нігерія, Алжир і Лівія. Китайські компанії мають частки у видобутку нафти в Гані, Нігері, Габоні, Ефіопії, Намібії, Чаді та Кенії.[86]

У 2011 році в Пекіні було опубліковано першу білу книгу про зовнішню допомогу Китаю, в якій зазначено, що Африка отримує 52% усієї зовнішньої допомоги Китаю, тоді як на Азію припадає 31%, а на Латинську Америку 8%.

Відповідно до звіту, опублікованого в 2016 році Китайсько-африканської дослідницькою ініціативою (SAIS-CARI) у Школі передових і міжнародних досліджень Джона Гопкінса, у період з 2000 по 2014 рік китайські банки, компанії та уряд надала африканським країнам позики на суму понад 80 млрд дол. США.

Найбільшими реципієнтами були Ангола – 21,2 млрд дол. США, Ефіопія – 12 млрд дол. І Кенія, Судан і ДРК, отримавши по 5 мільярдів доларів США. Ці дані спростовують думку про те, що фінансова допомога Китаю спрямовується переважно багатим на ресурси країнам: першою в списку є Ангола, багата на нафту, а за нею йде Ефіопія, яка не має надлишку природних ресурсів. Крім того, майже 50% кредитів було спрямовано на транспорт та енергетику. Інакше кажучи, китайські кредити пішли більше на інфраструктуру, ніж на видобуток і виробництво вуглеводнів і корисних копалин.

Фінансування з боку Китаю надходить переважно у формі позик і кредитів від Народного банку Китаю, Банку розвитку Китаю, Експортно-імпортного банку Китаю та Китаю. Фонд розвитку Африки (CADF). Основним джерелом фінансування для Африки є Експортно-імпортний банк Китаю: у 2000 – 2015 роках він надав кредитів на суму 63 мільярди доларів майже всім африканським державам. Китайський банк розвитку в основному фінансує малі та середні китайські підприємства (МСП), які беруть участь у розвитку Африки, і зосереджується на сільськогосподарських проектах. Китайсько-африканський фонд розвитку був створений у 2007 році для підтримки китайських компаній, що працюють в Африці, і неодноразово отримував значне державне фінансування.

Наприклад, у грудні 2015 року Сі Цзіньпін оголосив, що уряд внесе до фонду 10 мільярдів доларів США. За словами керівника CADF, прямі іноземні інвестиції Китаю в Африку щорічно зростають на 10%. Загалом фонд інвестував у 87 проектів у 36 країнах, зосереджуючись на інфраструктурі, промисловості та виробництві.

За іншими даними, у період з 2007 по 2017 роки фонд інвестував близько 3,2 млрд дол. США в 91 проект у 36 країнах. Крім державних компаній, існують приватні фірми, а також середні та малі підприємства (в тому числі ті, що

представляють окремі провінції Китаю), які відіграють активну роль у фінансуванні проектів розвитку в Африці.

Форум китайсько-африканського співробітництва (FOCASC), заснований у 2000 році, відіграє важливу роль у китайському фінансуванні в Африці.⁸⁷ Саміти та конференції FOCASC проводяться кожні три роки; на кожній зустрічі високопосадовці Пекіна оприлюднюють свою нову Програму китайсько-африканського співробітництва, в якій окреслено цілі фінансування, а також проекти розвитку Африки в різних сферах економіки, які мають бути завершені протягом наступних трьох років. Щоразу під час проведення форуму сума фінансування подвоюється. На зустрічі FOCASC у 2015 році в Йоганнесбурзі, Африка, було оголошено цифру в 60 мільярдів доларів США.

Але Африка не є однорідною реальністю; це регіон, що складається з приблизно п'ятдесяти країн, кожна зі своїми унікальними особливостями, різними формами політичної та економічної організації, особливими географічними та демографічними обставинами, різними видами природних ресурсів і нерівним рівнем розвитку. У яких країнах Африки на південь від Сахари присутність Китаю найбільш помітна? Які держави привертають найбільше інвестицій та інтересу з боку азіатського гіганта? А що, зокрема, робить Китай у цих країнах? Використовуючи кумулятивні інвестиції, отримані Китаєм за період, за який доступні дані, з 2003 по 2020 роки, як критерій для відбору країн, двадцять країн Африки на південь від Сахари, які отримали найбільше інвестицій з Пекіна. (Таблиця 2.3)

Таблиця 2.3 - Інвестиції КНР по країнам Африки [88]

Країна	Ранг	Сумарні інвестиції, млн. доларів США (2003-2020)	Населення
Південна Африка	1	7728	56,978,635
ДР Конго	2	3957	105,044,646
Замбія	3	3428	19,077,816
Нігерія	4	2963	219,463,862
Кенія	5	2416	54,685,051
Ефіопія	6	2267	110,871,031
Ангола	7	2043	33,642,646
Зімбабве	8	1601	14,829,988
Гана	9	1551	31,372,889
Танзанія	10	1420	62,092,761

Продовження табл. 2.3

Мавританія	11	1373	1,386,129
Мозамбік	12	1293	30,888,034
Конго	13	1083	5,417,414
Уганда	14	1040	44,712,143
Нігер	15	859	23,605,767
Судан	16	810	46,751,152
Гвінея	17	606	12,877,894
Кот Дівуар	18	585	28,088,455
Сейшели	19	549	96.387
Мадагаскар	20	539	27,534,354

Південна Африка має особливе значення, оскільки міжнародна спільнота розглядає її як провідну країну цілого континенту. Вона більш політично та економічно стабільніша за багатьох своїх сусідів і тому може сприйматися як авторитет серед них. Китай є основним торговим партнером Південної Африки, і майже третина торгівлі Китаю з цим континентом походить із Південної Африки або призначається для неї. Південна Африка також є африканською країною, яка отримала найбільше інвестицій від азіатського гіганта. Китайські інвестиції в Південній Африці зросли в геометричній прогресії протягом першого десятиліття 21-го століття, з 50 мільйонів доларів до 5 мільярдів доларів. Однак ці інвестиції не мають такого характеру, як інвестиції в інші африканські країни, де Китай розвиває мега інфраструктурні проекти.[89] Тут інвестиції в основному зосереджені в таких секторах, як відновлювана енергетика, фінанси, виробництво автомобілів і гірничодобувна промисловість. (Таблиця 2.4)

Таблиця 2.4 - Інвестиції КНР по галузям економіки, 2006 – 2021 р.[90]

Галузь	Підприємство	Інвестиції, млн. доларів США
Енергія	Beijing Jingmei	100
	Geodian	380
	Qingdao Hengshun	110
	China Petroleum and Chemical	1330
Метали (мідь та сталь)	Sinosteel	230
	China International Trust and Investment	470
	Jinchuan Group	1360
	Hebei Steel, Tewoo	380
	Zijin Mining	700
Будівництво	Tangshan Jidong Cement	120

Продовження табл. 2.4

	Shanghai Zendai	110
	China Minsheng Investment	1230
Транспорт	First Auto Works	100
	Beijing Auto	520
Телекомунікації	ZTE	380
Фінанси	Industrial and Commercial Bank of China	5600
	China Investment Corporation (CIC)	250

Демократична Республіка Конго (ДРК) має найбільші у світі запаси кобальту. Сірий метал, який зазвичай видобувають із родовищ міді, історично представляв другорядний інтерес для шахтарів, але попит різко зріс у всьому світі, оскільки він використовується у виробництві акумуляторів для електромобілів. На ДРК припадає більше двох третин світового виробництва кобальту, а Пекін контролює найбільші родовища кобальту в країні. З цією метою китайські компанії володіють або інвестували в місцеві компанії, які володіють 12 шахтами із запасами кобальту. Перша велика заявка Китаю на кобальт у країні була зроблена в 2007 році, коли консорціум китайських компаній, очолюваний державною China Railway Group і фінансований China Ex Im Bank, виграв права на управління мідним і кобальтовим рудником Sicomine в Катанзі. У 2020 році China Molybdenum купила мідний рудник Kisanfu у американської гірничодобувної компанії Freeport. Азіатська компанія наразі працює над видобутком мільйонів тон кобальту, який лежить невикористаним під землею.[41] Як згадувалося раніше, у вересні 2021 року Фелікс Тшісекеді, президент ДРК, закликав переглянути контракти на видобуток, підписані з Китаєм у 2008 році. Свого попередника на посаді президента, стверджуючи, що він хоче більш справедливих угод. У 2008 році колишній президент Джозеф Кабіла, який перебував при владі з 2001 по 2019 рік, домовився з Китаєм про суперечливий контракт на 9 мільярдів доларів США на інфраструктуру.[42] Цей контракт включав китайські інвестиції в будівництво інфраструктури, такої як дороги та залізниці, і відновлення гірничодобувної галузі. Натомість ДРК поступиться більшу частину прав на видобуток міді та кобальту спільному китайсько-конголезькому підприємству. (Таблиця 2.5)

Таблиця 2.5 - Інвестиції КНР по галузям ДРК, 2006-2021 р.[91]

Галузь	Підприємство	Інвестиції, млн. доларів США
Енергія	<i>Sinohydro</i>	370
	<i>China National Machinery Industry</i>	430
	<i>Power Construction Corp.</i>	1150
	<i>Chine Energy Engineering</i>	360
Метали (мідь та кобальт)	<i>Ex-Im Bank</i>	2000
	<i>China Railway Engineering</i>	1190
	<i>MCC, Sinohydro</i>	1350
	<i>China Minmetals</i>	1280
	<i>China Railway Engineering</i>	270
	<i>Zhejiang Huayou Cobalt</i>	500
	<i>Anhui Foreign Economic Construction</i>	170
	<i>Zijin Mining</i>	410
	<i>Power Construction Corp.</i>	220
	<i>China Molybdenum</i>	4340
	<i>China Nonferrous Metal Mining</i>	1730
Транспорт	<i>Sinohydro</i>	170
Будівництво	<i>Sinoma</i>	300
Медицина	<i>Sinohydro</i>	100

Ангола є хрестоматійним прикладом країни, яка страждає від явища, яке називають економісти «ресурсне прокляття»: будь-яке зростання, зафіксоване в гірничодобувному секторі (як нафти, так і алмазів), не принесло користі простим ангольцям. Нафтовий бум створив мало економічних можливостей для основної маси населення та призвів до зростання корупції та нерівності. Почнемо з того, що така економіка, як Ангола, в якій на нафту припадає близько 45 відсотків ВВП, завжди буде фундаментально крихкою. Інший сектор, який показав хороші результати — будівництво — також має менше зв'язків з рештою економіки. Тому імперативом для Анголи є економічна диверсифікація. Ангола має значний нереалізований потенціал у сільському господарстві та рибальстві. Близько 50 відсотків продуктів харчування, які споживаються в Анголі, імпортуються, що становить близько 16 відсотків від загального імпорту товарів. Природні ресурси Анголи, нафта й алмази, виявилися прокляттям для населення, яке продовжує жити

в злиднях. Основними бенефіціарами цих ресурсів були іноземні держави та еліта країни. (Рисунок 2.12)

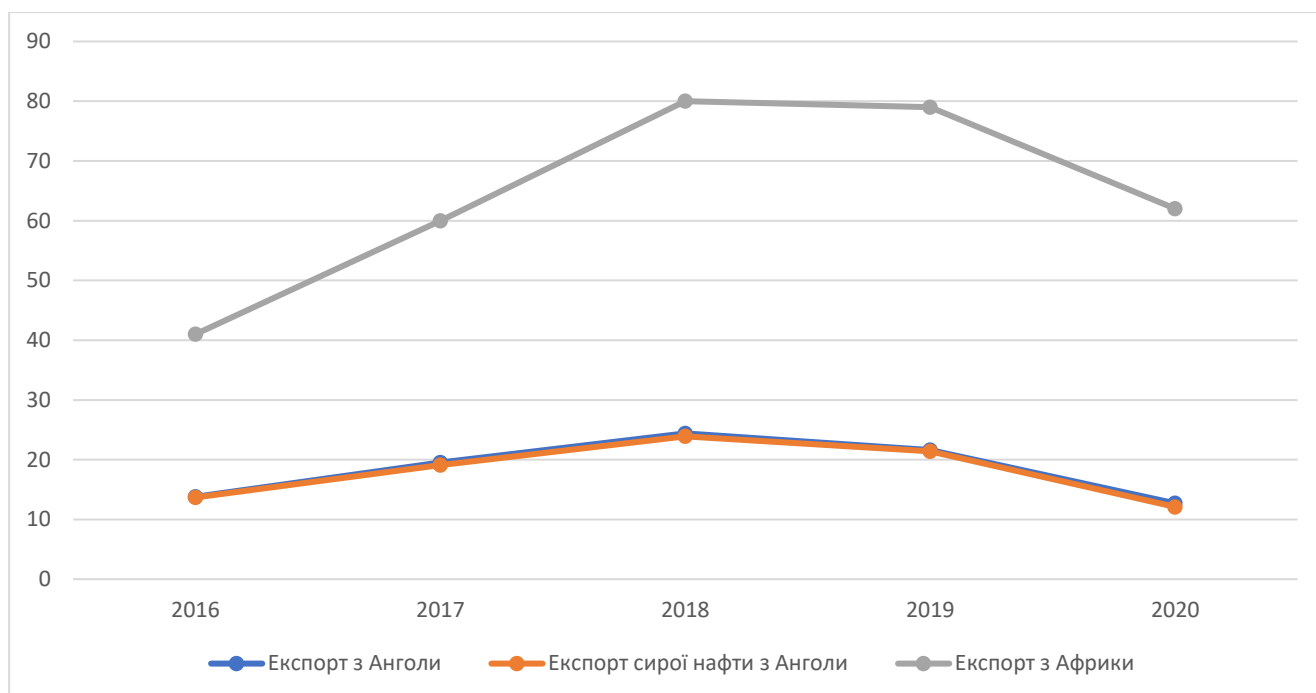

Рисунок 2.12 – Експорт з Анголи в КНР, 2016-2020 р.[92]

Переважна більшість цих позик була забезпечена нафтою, настільки, що на початку останнього десятиліття Ангола стала головним постачальником нафти в Китай, випередивши Саудівську Аравію. (Рисунок 2.13)

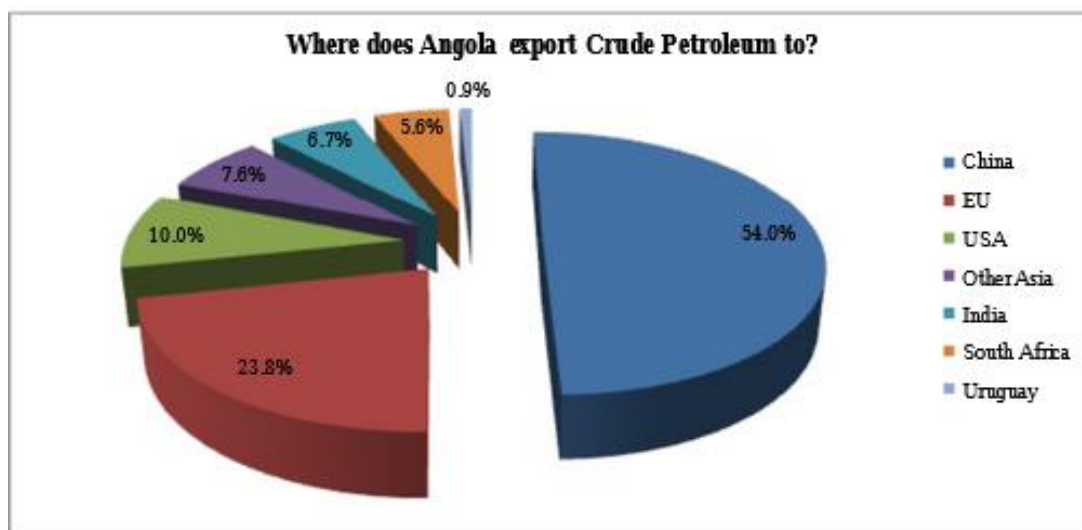

Рисунок 2.13 – Потік сирої нафти з Анголи [93]

Цей підхід виявився благом для Китаю. Китайські банки не тільки фінансували інфраструктурні проекти Анголи за допомогою дешевих кредитів,

забезпечених нафтою, але й уряд Анголи також був зобов'язаний присудити 70% їхніх будівельних проектів китайським компаніям, обраним Пекіном.

Схема фінансування місцевих інфраструктурних проектів, побудованих китайськими компаніями з використанням китайської праці, в обмін на сировину, стала настільки успішною, що азіатський гігант впровадив її в інших африканських країнах. Вона стала відомою як «модель Анголи» і дозволила Китаю стати найбільшим торговим партнером Африки.

Ангола позичила у Китаю близько 42,6 мільярда доларів США в період між 2000 і 2019 роками. Сума стосується кредитних зобов'язань, підписаних між китайськими фінансистами та урядом Анголи, а також Sonangol, державною нафтовою компанією. Протягом досліджуваного періоду китайський кредит, наданий Анголі, досяг піку в 19 мільярдів доларів США в 2016 році. У той рік обсяг позик також був найвищим. (Рисунок 2.14)

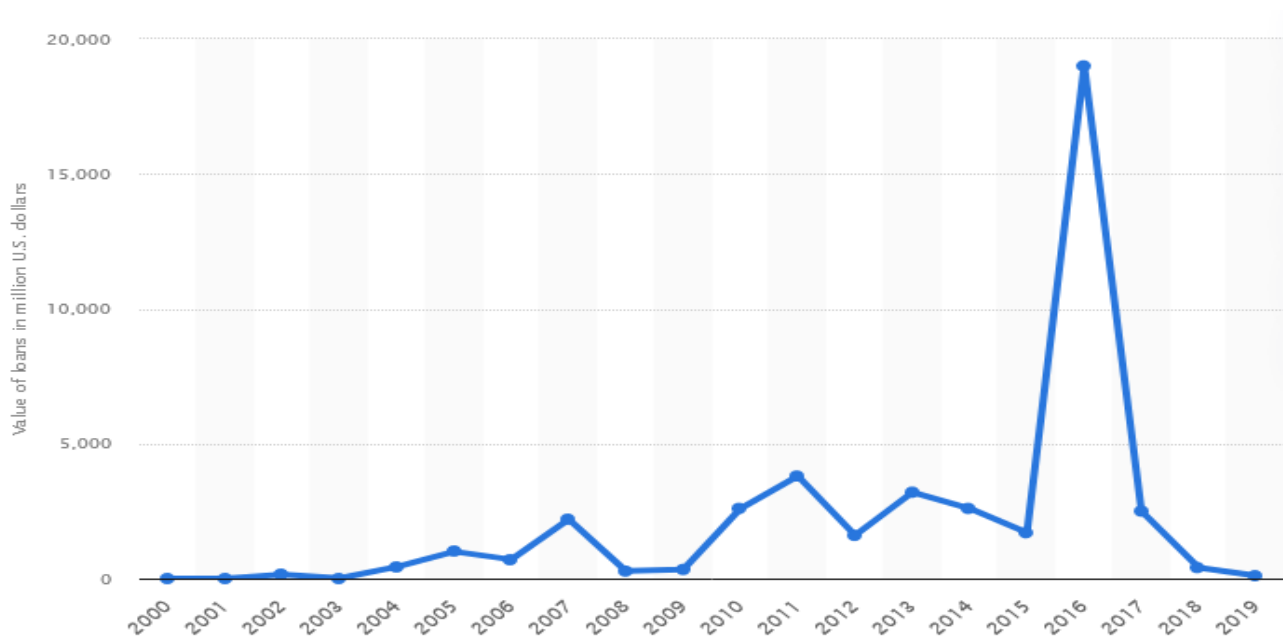

Рисунок 2.14 – Позики Анголи у КНР, 2000-2019 р.

У випадку проаналізованих країн та ситуації в цілому, поступовий контроль Китаю над експлуатацією природних ресурсів був очевидним: нафта Анголі; природний газ у Гані; кобальт у ДРК; хром у Зімбабве; а також різні мінеральні ресурси та відновлювані джерела енергії в Південній Африці. Азіатський гігант також очолює будівництво інфраструктур, які сприяють і збільшують сполучення між регіоном і Китаєм, особливо в Кенії, Танзанії та Ефіопії на східному узбережжі;

і фінансування будівництва технологічних парків, які дозволяють виробляти продукцію за сприятливими правилами та з використанням дешевої робочої сили, як у випадку з Ефіопією. Якщо Китай хоче консолідуватися як світова держава, йому потрібні стратегічні природні ресурси та контроль над основними шляхами, якими проходять торговельні потоки – нехай буде правдою те, що «всі дороги ведуть до Пекіна». Але їй також потрібні віддані партнери, які підтримують і визнають її лідерство в сферах та інституціях, де поставлено на карту міжнародне управління, і, здається, вона досягає останнього, загалом, зі своїми африканськими партнерами. Сьогодні, якщо поглянути на розгортання присутності азіатського гіганта в регіоні, здається логічним зробити висновок, що перед обличчям можливого майбутнього зіткнення між Заходом і Пекіном, ті африканські країни на південь від Сахари, які вирішать не захищатися від прапора нейтралітету, не приєднається до західного блоку, а приймуть сторону КНР.

2.4. Удосконалення механізмів економічної експансії КНР

КНР має та використовує безліч стратегій для економічної експансії інших країн. Лобіювання власних інтересів Китаю відбувається за часту неспішно та фундаментально для досягнення найкращих результатів в поставлених задачах, незалежно від того, які задачі були поставлені та наміри, які будуть існувати. Це і є шлях яким можна удосконалити механізми економічної експансії КНР.

В різних регіонах Китай має різні інтереси. Африка це ресурсний додаток, Європа місце високого потоку капіталу та інновацій, а Азія перспективний ринок та політичний вплив. Тобто, навіть якщо КНР не має наміри займатися економічною експансією країни, бо не бачить в цьому перспективи, а має цілі на подобі політичного впливу або дешевих корисних копалин, стратегія змінюватися не буде. Ці різні наміри — просування цілей зовнішньої політики, зміцнення національної економіки, підтримка комерційних можливостей — мають зовсім різні наслідки для питання впливу.

На відміну від цих прикладів, у яких зазвичай припускають намір країни впливати, реакція приймаючої країни також виникає, коли вплив може не бути основним наміром. Іншими словами, реакція може бути створена через ненавмисний структурний вплив, хоча інтерпретується (або оформлена) у постраждалих країнах як результат явна спроба впливу.

Якщо країна на яку проводиться вплив буде мати з КНР загальні інтереси та буде йти на поступки за власним бажанням, а не із-за того, що не буде виходу, лобіювати власні інтереси буде легше та гарні відносини будуть зберігатися набагато довше між країнами. В цьому і проблема різних намірів, що якщо буде стояти на меті ресурси країни і буде робитися все для цього можливе, без побудови взаємовигідних умов, то відносини між країнами через час погіршаться, що в довгостроковому терміні матиме негативні наслідки.

Передбачається, що країна прагне використовувати економічні зв'язки для інших типів впливу, тоді як цілі сприяння національному економічному зростанню та сприяння комерційним зв'язкам припускають, що такий вплив може бути непрямим або менш важливим. Таким чином, ключовим аналітичним завданням для вчених є правильне визначення наміру. Кілька цілей можуть існувати одночасно і, крім того, можуть логічно призводити до послідовної поведінки. А політичні заяви часто пов'язують або об'єднують цілі комерційної, економічної та зовнішньої політики/безпеки. У Білій книзі 2017 року зазначено, що економічний розвиток (особливо в азіатських країнах) допомагає китайським фірмам і розвиває китайську економіку в цілому і вони разом роблять внесок у безпеку Китаю.

Часто згадуються давні принципи зовнішньої політики Китаю, розроблені в 1950-х роках, зокрема «невтручання» та «рівність і взаємна вигода». Такі заяви можуть бути розроблені, щоб заспокоїти зовнішню тривогу, а також зіграти на внутрішній аудиторії, заохочуючи інколи скептично налаштовані фірми та громадян вірити, що участь у закордонних ініціативах буде в їхніх економічних інтересах.

Варто зазначити, що навіть якщо лідери не бажають приховувати свої наміри, політика насправді не може бути ретельно розроблена для досягнення

кінцевих цілей. Наприклад, програму реформ 1980-х років, яка перетворила Китай на економічну державу, часто зображують як геніально сплановану, але насправді вона не слідувала плану. Деталі як цілей, так і засобів заповнювалися поступово, розтягнутим і децентралізованим способом.[94] Подібним чином широкі зовнішньополітичні ініціативи часто починаються з розпливчастих гасел. Часто зазначається, що труднощі навіть визначення BRI є символом цієї особливості китайської політики.

ВИСНОВКИ

Зараз у світі кожна з країн, яка прагне бути гегемоном намагається наростити власні переваги, отримати як най більше прибутку та захопити як можна більше ринків, і основною країною на роль майбутнього гегемона є КНР.

Великі економічні гіганти завжди шукають шляхи отримання ще більших прибутків та залежних країн в різних частинах світу, для цього використовується багато способів, які показали свою ефективність. Для економічної ж експансії найперспективнішими країнами є країни третього світу та, що розвиваються. Також, існує географічний вплив на експансії, бо на сусідні країни впливати відносно легко для економічного гіганта.

Для економічної експансії можуть використовуватися способи, де країна, спочатку, буде нести фінансові втрати, але з ціллю в довгостроковому періоді отримати позитивний результат. Не завжди цей результат має бути фінансовим, а й політичним для лобіювання власних майбутніх цілей.

Використання компаній для просування впливу це поширений метод експансії, але іноді ці компанії можуть вийти з під контролю країни і вести себе занадто агресивно, лише шкодячи основній цілі країни або просто просуваючи власний інтерес, тому, відповідно, країни займають контролем процесу експансії власноруч.

Китай, який порівняно не так давно пишався тим, що чудово вміє залучати у власну економіку іноземні інвестиції у величезних обсягах, сьогодні пишається тим, що сам інвестує гроші за кордон – і також у величезних обсягах. Причому інвестує як у цінні папери, так і у виробництво - тобто займається прямим та "портфельним" інвестуванням. Китайці вкладають вільні кошти і до Сполучених Штатів, і до Європи, і до Азії, і до Австралії, і до Африки, використовуючи різні стратегії та плани показуючи їх ефективність.

КНР це основна країна в світі, яка займається економічними експансіями на всіх континентах, перехопивши ініціативу у США та Європи. Стратегії, проаналізовано в роботі, використовуються КНР успішно і мають безліч вдалих

прикладів, а в деяких, навіть Китай став новатором. Побудова глобальних проєктів вдало працює на поширення економічного впливу і, навіть, коли ніхто не готовий давати кредити на такі проєкти іншим країнам, Китай тільки заохочує. Але окрім кредитування, КНР і сам зайнятим глобальними проєктами, до яких з усього світу стікаються компанії, та, власно, інші країни, які готові домовлятися з Китаєм для доступу до таких проєктів та отримання бенефітів, що вводить їх в можливу залежність.

В цілому, Китай займається експансією економічною в трьох регіонах, це Азія, Африка та Європа і, навіть, досяг успіху. Центральна та Середня Азія це перспективний регіони для Китаю, в які він вкладає більш охоче, ніж в розвинені країни Азії, хоча і розуміє ризики тих регіонів. Але це і є одна зі стратегій Китаю, коли більшість країн світу, бояться зв'язуватися з вибухонебезпечними регіонами, із-за політичної обстановки, КНР налагоджує зв'язки та поширює вплив, займається кредитуванням, сумісними проєктами та, навіть, використовує локальну робочу силу, хоча і не в ста відсотках випадках.

В Європі Китай займається, в основному інвестиціями, викупає порти та компанії та інвестує гроші в провальні проєкти, для отримання впливу на країну. Але КНР це важливий, а для деяких країн і основний, торгівельний партнер і поки обидві сторони отримають дохід з таких дій, взаємодії будуть тільки поглиблюватися, ще й США відноситься негативно до дії Китаю, що стримує його від подальших, ще більш агресивно економічної експансії.

А Африканський континент це ресурсне джерело Китаю, звідки він отримує, із-за свого впливу, вигідні угоди. Поки США та Європа відносилися до Африки, як до низько перспективного місця, а КНР із-за необхідності, не тільки політичного впливу, а скоріш із-за можливості вигідно отримувати природні ресурси, почала інтегруватися з певними африканськими країнами, із-за чого з'явилися нові ринки збуту, місця для інвестицій, дешеві природні копалини та політичний союзник.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

-
- 1 <https://www.investopedia.com/terms/e/expansion.asp>
 - 2 Amiti, Mary; Freund, Caroline. 2008. The Anatomy of China's Export Growth. Policy Research Working Paper; No. 4628. World Bank, Washington, DC
 - 3 Larsen-Freeman, D. (2007). Reflecting on the Cognitive-Social Debate in Second Language Acquisition. *Modern Language Journal*, 91
 - 4 Amighini A, Rabellotti R, Sanfilippo M. Do Chinese state-owned and private enterprises differ in their internationalization strategies? *China Econ Rev.* 2013;27:312–25
 - 5 <https://www.avekon.org/papers/1404.pdf>
 - 6 Autor D, Dorn D, Hanson GH. The China shock: learning from labor market adjustment to large changes in trade. *Ann Rev Econ.* 2016;8(1):205–40.
 - 7 Brady AM. China's foreign propaganda machine. *J Democr.* 2015;26(4):51–9.
 - 8 Blanchard JF. Probing China's 21st century Maritime Silk Road Initiative (MSRI): an examination of MSRI narratives. *Geopolitics.* 2017;22(2):246–68.
 - 9 Bräutigam D. A critical look at chinese 'debt-trap diplomacy': the rise of a meme. *Area Dev Policy.* 2020;5(1):1–14.
 - 10 Bräutigam D, Tang X. Economic statecraft in China's new overseas special economic zones: soft power, business or resource security? *IntAff.* 2012;88(4):799–810.
 - 11 Brazys S, Kotsadam A. Sunshine or curse? foreign direct investment, the OECD anti-bribery convention, and individual corruption experiences in Africa. *Int Stud Q.* 2020;64(4):956–96.
 - 12 Chen M. Beyond donation: China's policy banks and the reshaping of development finance. *Stud Comp Int Dev.* 2020;55:436–59.
 - 13 Cole JM. The hard edge of sharp power: understanding China's influence operations abroad. Ottawa: Macdonald-Laurier Institute; 2018.
 - 14 Cole JM. Convergence or conflict in the Taiwan strait: the illusion of peace? New York: Routledge; 2017.

15 Eisenman J, Heginbotham E, editors. *China steps out: Beijing's major power engagement with the developing world*. New York: Routledge; 2018.

16 Friedberg AL. Globalisation and Chinese grand strategy. *Survival*. 2018;60(1):7–40.

17 Fuchs A, Rudyak M. The motives of China's foreign aid. In: *Handbook of the international political economy of China*. London: Edward Elgar Publishers; 2019.

18 Glosny M. Chinese assessments of China's influence in developing asia. In: Goh E, editor. *Rising China's influence in developing asia*. Oxford: Oxford University Press; 2016. p. 24–51.

19 Yue H. The private sector: challenges and opportunities during Xi's second term. *China leadership monitor* 2019;59.

20 Isaksson AS, Kotsadam A. Chinese aid and local corruption. *J Public Econ*. 2018;159:146–59.

21 Jones L, Zeng JH. Understanding China's 'belt and road initiative': beyond 'grand strategy' to a state transformation analysis. *Third World Q*. 2019;40(8):1415–39.

22 Kastner SL. Buying influence? assessing the political effects of China's international trade. *J Conflict Resolut*. 2016;60(6):980–1007.

23 <https://www.ceicdata.com/en/china/venture-capital-value-of-investment>

24 Keng S, Tseng JYC, Yu Q. The strengths of China's charm offensive: change in the political landscape of a Southern Taiwan town under attack from Chinese economic power. *China Q*. 2017;232:956–81.

25 DeVotta N. China's influence in Sri Lanka: negotiating development, authoritarianism, and regional transformation. In: Goh E, editor. *Rising China's influence in developing asia*. Oxford: Oxford University Press; 2016. p. 129–52

26 <https://www.politico.com/magazine/story/2019/04/30/washington-is-dismissing-chinas-belt-and-road-thats-a-huge-strategic-mistake-226759>.

27 Morgan P. Can China's Economic Statecraft Win Soft Power in Africa? Unpacking Trade, Investment and Aid. *J Chin PolitSci*. 2019;24(3):387–409

28 <https://www.pcg-services.com/business-growth-strategies-global-economy/>

-
- 29 Шнорр, Ж.П. Мировой опыт глобализации розничной торговли / Ж.П. Шнорр // Вестник ТОГУ.– 2014. – №1 (32). – с. 199-208.
- 30 Blanchard JF. Probing China’s 21st century Maritime Silk Road Initiative (MSRI): an examination of MSRI narratives. *Geopolitics*. 2017;22(2):246–68.
- 31 Калинов, С.И. Современные тенденции развития сетевого ритейла за рубежом /С.И. Калинов // Журнал научных публикаций. – 2012. – № 2 (12). – С. 24-28
- 32 Shi, WY. *The Political Economy of China’s Outward Direct Investments*. Ph.D. Dissertation. University of California, San Diego, 2015.
- 33http://english.gov.cn/archive/publications/2015/03/30/content_281475080249035.htm.
- 34 Wang YY. ‘The Rise of the ‘Shareholding State’: Financialization of Economic Management in China. *Soc Econ Rev*. 2015;13(3):603–25.
- 35<https://www.brookings.edu/articles/chinese-non-military-coercion-tactics-and-rationale/>
- 36 Zhang XK, Zhu TB, eds. *Business, Government and Economic Institutions in China*. London: Palgrave Macmillan, 2018.
- 37 Kastner, S.L., Pearson, M.M. Exploring the Parameters of China’s Economic Influence. *St Comp Int Dev* 56, 18–44 (2021)
- 38 Cole JM. *Convergence or conflict in the Taiwan strait: the illusion of peace?* New York: Routledge; 2017.
- 39 Chen M. Beyond donation: China’s policy banks and the reshaping of development finance. *Stud Comp Int Dev*. 2020;55:436–59.
- 40 Davis C, Fuchs A, Johnson K. State control and the effects of foreign relations on bilateral trade. *J ConflResolut*. 2019;63(2):287–316.
- 41 Cuervo-Cazurra A, Inkpen A, Musacchio A, Ramaswamy K. Governments as owners: state-owned multinational companies. *J Int Bus Stud*. 2014;45(8):919–42.
- 42 Kirshner J. The consequences of China’s economic rise for Sino-U.S. relations: rivalry, political conflict, and (not) war. In: Ross RS, Feng ZHU, editors, *China’s ascent*. Ithaca: Cornell University Press, 2008.

43 Pearson MM. State-Owned Business and Party-State Regulation in China's Modern Political Economy. In Naughton B and Tsai K, editors, *State Capitalism, Institutional Adaptation, and the Chinese Miracle*, Cambridge University Press 2015: 27–45.

44 Pekkanen, SM and MM Pearson, 2018, Limits to Maritime Power: The Politics of Controversy over Chinese Infrastructure Investment” 2018.

45 <https://carnegietsinghua.org/2019/07/23/why-unsustainable-chinese-infrastructure-deals-are-two-way-street-pub-79548>.

46 Goh E, editor. Rising China's influence in developing asia. Oxford: Oxford University Press; 2016.

47 <https://www.cnas.org/publications/reports/chinas-use-of-coercive-economic-measures>.

48 Jensen NM, Biglaiser G, Li Q, Malesky E, Pinto PM, Pinto SM, Staats JL. Politics and foreign direct investment. Ann Arbor: University of Michigan Press; 2012.

49 Autor D, Dorn D, Hanson GH. The China shock: learning from labor market adjustment to large changes in trade. *Ann Rev Econ*. 2016;8(1):205–40.

50 Bailiard CS. China in Africa: an analysis of the effect of Chinese media expansion on African public opinion. *Int J Press/Polit*. 2016;21(4):446–71.

51 Ghassan Elkahlout and Alaa Hadid, “Stable Jordan, How A Monarchy Survived Disorder,” *Asian Affairs* 52, no. 4 (Dec 2021): 852-871.

52 Alice Su, “Jordan: China's Gateway to the Middle East,” *The Atlantic*, September 25, 2013

53 Alice Su, “Jordan: China's Gateway to the Middle East,” *The Atlantic*, September 25, 2013

54 *China Journal of Middle East and Islamic Studies (in Asia)* Vol. 8, № 2, 2014

55 <https://global.chinadaily.com.cn/a/202108/16/WS6119c091a310efa1bd668f8f.html>.

56 <http://en.people.cn/english/199912/07/eng19991207D104.html>.

57 <http://history.ifeng.com/c/7vL4R8JFuyW>

58 Kazakh Invest, “Construction of Kazakh-Chinese Investment Projects Will Be Carried Out in Accordance With The Legislation of Kazakhstan”

59 Kazakh Invest, “Construction of Kazakh-Chinese Investment Projects Will Be Carried Out in Accordance With The Legislation of Kazakhstan”

60 Национальный статистический комитет Кыргызской Республики, “4.04.00.07 Поступление прямых иностранных инвестиций по странам”

61 <http://stat.kg/ru/statistics/investicii/>

62 <https://nbt.tj/ru/>

63 Министерство финансов Таджикистана, « Отчет о состоянии государственного долга на 2013 год»

64 http://minfin.tj/downloads/otchet_2020.pdf

65 Министерство финансов Кыргызской Республики, «Структура государственного внешнего долга КР на 2021 год

66 <https://mineconom.gov.kg/ru/post/6933>

67 David Shambaugh, Vol. 29, No. 3 (Winter, 2004/2005), pp. 64-99

68 China and the United States: Cooperation and Competition in Northeast Asia, стр. 54

69 Di Giovanni, Julian; Levchenko, Andrei A. and Jing Zhang (2014). „The Global Welfare Impact of China: Trade Integration and Technological change, Vol. 6, No. 3 (July 2014), pp. 153-183

70 <https://rhg.com/>

71 Dams, T., X. Martin and V. Kranenburg (eds) (2021) China’s Soft Power in Europe: Falling on Hard Times. Clingendael: European Thinktank Network on China.

72 <https://rhg.com/research-topic/china/>

73 Hanemann T. and Huotari M. (2015) Chinesische Direktinvestitionen in Deutschland und Europa: eine neue Ära chinesischen Kapitals, Berlin, Mercator Institute for China Studies.

74 <https://rhg.com/research-topic/china/>

75 Dreger, Christian; Schüler-Zhou, Yun and Margot Schüller (2015). „Determinants of Chinese Direct Investments in the European Union

76 Development and Impact of Chinese Investment in EU, 2016, Creative and Knowledge Society 6(1):1-14

77 <https://www.bloomberg.com/profile/company/SYNN>

78 <http://thediplomat.com/2016/01/canchinas-new-silk-road-save-the-greek-economy/>

79 Hannemann, T. a Huotari, M. (2015) “Chinese FDI in Europe and Germany. Preparing for a New Era of Chinese Capital.

80 <http://www.theguardian.com/world/2016/jan/01/slowdown-in-Chinese-manufacturing-deepens-fears-for-economy>

81 Baker & Mackenzie (Feb 2015) “Chinese investment into Europe hits record high in 2014

82 COLOM JAÉN, Artur. "China's impact on Africa's political economy in the 21st century". Ideas magazine number 56

83 SECRETARIAT OF THE CHINA-AFRICA ECONOMIC AND TRADE EXPO. "China-Africa Economic and Trade Relationship Annual Report 2021".

84 INTERNATIONAL INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT. "Chinese Investment in Africa Rises as Project Values and Bilateral Trade Decline". October 2021

85 FORBES. "What China Is Really Up To In Africa"

86 OBSERVER RESEARCH FOUNDATION. “China in Africa: The Role of Trade, Investments, and Loans Amidst Shifting Geopolitical Ambitions"

87 LE POINT. "Les prêts chinois à l'Afrique à leur plus bas niveau depuis 16 ans".

88 <http://www.sais-cari.org/chinese-investment-in-africa>

89 TORRES, Chris. "Chinese investment in South Africa: Set for success, if common mistakes are avoided". July 2018

90 <https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/>

91 <https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/>

92 <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/chn/partner/ago?dynamicBilateralTradeSelector=year2020>

93 <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/chn/partner/ago?dynamicBilateralTradeSelector=year2020>

94 Cole JM. The hard edge of sharp power: understanding China's influence operations abroad. Ottawa: Macdonald-Laurier Institute; 2018.

ДОДАТКИ

Перевірка на антиплагіат

© 2014-2023

Дата звіту 1/27/2023

Дата редагування 1/27/2023

Документ прийнятій

метадані

Заголовок

Глобальні стратегії зовнішньоекономічної експансії КНР

Автор

Єщенко Єгор Олександрович

Науковий керівник

доц. Лихолет С.І.

Підрозділ

кафедра міжнародної економіки

Перелік можливих спроб маніпуляцій з текстом

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть поводити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		2
Інтервали		0
Мікропробіли		2
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		5

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фраз для коефіцієнта подібності 2

15498

Кількість слів

113157

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Прокрутіть список та аналізуйте, особливо, фрагменти, які перевищують КП 2 (позначено жовтим шрифтом). Скористайтеся посиланням "Позначити фрагмент" та перевіряйте, чи є вони короткими фразами, розкиданими в документі (випадковій схожості), численними короткими фразами поруч з іншими (масовий плагіат) або великими фрагментами без зазначення джерела (прямий плагіат).

10 найдовших фраз

Копію тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://cute.edu.ua/file/NzM1OQ==w6409ja133d067c873edh22afgc7e44.pdf	25	0.16 %
2	https://cute.edu.ua/file/NzM1OQ==w6409ja133d067c873edh22afgc7e44.pdf	18	0.12 %
3	http://rd.gov.ua/rd/p/20160702.pdf	10	0.06 %
4	http://rd.gov.ua/rd/p/20160702.pdf	8	0.05 %
5	http://rd.gov.ua/rd/p/20160702.pdf	6	0.04 %
6	http://rd.gov.ua/rd/p/20160702.pdf	5	0.03 %

з бази даних RefBooks (0.00 %)

порядковий номер	заголовок	кількість ідентичних слів (фрагментів)
------------------	-----------	--

з домашньої бази даних (0.00 %)

порядковий номер	заголовок	кількість ідентичних слів (фрагментів)
------------------	-----------	--

з програми обміну базами даних (0.00 %)

порядковий номер	заголовок	кількість ідентичних слів (фрагментів)
------------------	-----------	--

з Інтернету (0.46 %)

порядковий номер	джерело URL	кількість ідентичних слів (фрагментів)	
1	https://knute.edu.ua/file/NzM1OQ==w6408da133d967c873afb22afa1c7e44.pdf	43 (2)	0.28 %
2	http://kd.gov.ua/ndc/p20160702.pdf	29 (4)	0.19 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

порядковий номер	зміст	кількість однікових слів (фрагментів)
------------------	-------	---------------------------------------

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

**«РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В НОВИХ РЕАЛІЯХ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»**

**КИЇВ
КНЕУ-2022**

УДК 339.9(477)(06)

Організаційний комітет:

Бурмака Микола Олексійович - к.е.н., доцент
Вінська Оксана Йосипівна – к.е.н., доцент
Галенко Оксана Миколаївна – д.е.н., професор
Козачок Тетяна Сергіївна – к.е.н., доцент
Максименко Анна Вікторівна - к.е.н., доцент
Олійник Вікторія Володимирівна - к.е.н., доцент
Поплюйко Андрій Миколайович – к.е.н., доцент
Солодковський Юрій Мечиславович – к.е.н., доцент
Столярчук Ярослава Михайлівна - д.е.н., професор
Федірко Олександр Анатолійович – д.е.н., доцент
Черницька Тетяна Володимирівна - к.е.н., доцент

(Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана)

*Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику.
Автори тез доповідей несуть відповідальність за їхній зміст*

«Розвиток економіки України в нових реаліях міжнародних відносин: зб. матеріалів студентської наук.-практ. Інтернет-конф.[Електронний ресурс], 7 грудня 2022 р., м. Київ. – Київ: КНЕУ, 2022. – с.

ISBN

У збірнику подано тези доповідей студентів факультету міжнародної економіки і менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» УДК 339.9(477)(06)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ГЛОБАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ ЗЕЛЕНОГО РОЗВИТКУ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Робота платформи здійснювалася в рамках проекту міжнародної технічної допомоги Європейського Союзу Еразмус+ «Молодіжне лідерство для консолідації ініціатив ЄС у контексті транскордонної нестабільності в Україні» (Грантова Угода № 101099170 — YouthLeadtoEUinUA — ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA — YouthLeadtoEUinUA).

"Youth leadership towards the consolidation of EU initiatives in the context of cross-border instability in Ukraine"

**Co-funded by
the European Union**

Багірова Е.Е.

Перспективи розвитку відновлювальних джерел енергетики України в розрізі індустрії 4.0	
Бутенко А.О. “Зелена економіка” крізь призму концепції сталого розвитку	
Дворник О.В. Зелене облігаційне фінансування глобального сталого розвитку	
Докторов К.І. Стратегічні пріоритети компанії NETFLIX, INC. в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну	
Іванова А. Роль креативного сектору в сталому розвитку економіки країн світу	
Ігнатенко В.О. Конкурентне лідерство США у формуванні зеленої енергетичної екосистеми	
Козлова С.О. Мегаполіси як осередки «озеленення» глобальної економіки	
Корольчук Н. І. Механізми впливу глобалізації на структурну трансформацію зеленої економіки	
Сукач Д.А. Глобальні тренди зеленого інвестування: досвід для України	
Білик О. Ю. Світові тенденції формування міграційного капіталу	
Павловський Д. С. Роль цифрових технологій в озелененні фінансових ринків	
Бойко А.О. Глобальне середовище розвитку міжнародної торгівлі	
Гавриленко В.О. Механізми та інструментарій стимулювання іноземного інвестування в економіку України	
Газізов В.Р. «Зелена» енергетика в Україні в умовах війни та післявоєнний період	
Грек О.Д. Стратегічні пріоритети розвитку зеленої економіки Китаю	
Грищенко Є.М. Зелена економіка і сучасний ринок праці	
Дем'яненко В.В. Сучасний стан зеленого розвитку ІТ-сектору в Україні та світі	
Дрогомерецький М.К. Співпраця США та України: зелений контекст розвитку	
Єщенко Є.О. Економічне післявоєнне співробітництво КНР та України у контексті сталого розвитку	
Касьян Д.В.	

Стратегічні напрями забезпечення конкурентного лідерства фірми на світових ринках	
Катюха І.В. Вплив ІКТ на світові ринки праці та людський капітал	
Кірсанов Д. І. Безпаперова економіка як зелена складова сталого економічного розвитку України	
Кіяшко І.Р. Стабільність валютної системи як фактор розвитку зеленої економіки	
Коваль В.І. Розвиток зеленої економіки: перспективи для України	
Колбасов М.О. Вплив зеленого розвитку на зовнішньоторгівельну політику США	
Кропивницька А.В. Інклюзивний економічний розвиток в умовах глобальної зміни клімату: досвід ЄС	
Кучеренко М.В. Розвиток зелених блокчейн технологій у світовій та вітчизняній економіках	
Кушнір І. М. Європейський зелений курс, як драйвер європейської інтеграції України	
Лунякін О.Д. Зелена енергетика: виклики та можливості для економіки США	
Лісовський С.С. Зелена логістика як стратегічний напрям забезпечення кліматичної нейтральності в Україні	
Магрета Я.Л. Краудфандові платформи як інструмент поствоєнної відбудови економіки України в контексті зеленого розвитку	
Мазаєва Д.Ю. Ключові напрями розвитку зелених фінансів	
Мамедова А.С. Інтеграція України в міжнародні транспортні коридори: організаційно-економічний та екологічний аспекти	
Мельниченко О.В. Сучасні особливості розвитку міжнародної торгівлі послугами	
Наумова А.А. Інвестиційна офшорна діяльність в умовах зеленого розвитку	
Опанасенко А.С. Адаптація європейського зеленого курсу в Україні	
Осетрова А.Є. Перспективи розвитку зеленої торгівлі України на глобальних ринках	
Пархомчук Д.В. Сучасні тренди зеленого інвестування міжнародної економіки	

Пономаренко І. Екологічні наслідки війни в Україні та перспективи зеленої реконструкції за участі США	
Романишина Д.О. Створення зелених робочих місць в контексті міграційної кризи	
Салівон І.О. Ризики зеленого інвестування економіки України	
Святовець І.П. Модель управління стійкістю еколого-економічної системи підприємств	
Сіденко Т.О. Сучасні тренди розвитку глобального підприємництва у контексті зеленого розвитку	
Скалецька М.І. Збереження парків і заповідників в Україні під час війни як передумова розвитку зеленої економіки	
Стасенко Є.В. Перспективи розвитку економічної взаємодії України та Китаю	
Цимбалюк Д.І. Корпоративна соціальна відповідальність у політиці сталого розвитку	
Шаргала В.І. Розвиток світового ринку ІТ-аутсорсингу в умовах зеленої трансформації	
Щербаков О.К. «Зелений курс» як інструмент стимулювання економічного розвитку України	
Янчук Д.П. Електрифікація засобів пересування як невідворотня трансформація ринку автомобілів	
Ярошенко А.В. Перспективи зеленого розвитку у транскордонному співробітництві України з Польщею	
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ	
Ячник М.А. Особливості міжнародного консалтингу в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну	
Шишук Н.О. Рецесійний вплив у США на банківську кредитну політику	
Цивінська Н.М. Діяльність MERCEDES-BENZ GROUP AG в Україні	
Reshetnik Liliia Digital Technologies and Digitalization of Ukrainian Business in the Times of War	
Koliada Sofiia The impact of the Covid-19 pandemic on the Global Agricultural Market	
CENGİZ ÇEVİK The Opportunities of Participation in Shanghai Cooperation Organization for Turkish Strategic Development	

Горшков Б.Є. Функціонування інвестиційного бізнесу в Україні під час війни (на прикладі компанії Concord Capital)	
Краснікова А.А. Світові тенденції злиття та поглинання у глобальному банківському секторі	
ShadMuhammed OTT Platforma as a Perspective Form of Business Activity in the Mordern Conditions of the Formation of a new Global digital realiry	
Осьмак К. Макроекономічні заходи стимулювання інноваційної діяльності в Україні в умовах післявоєнної відбудови	
РОЗДІЛ 3. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Бобор В.В. Сучасний стан розвитку ринку міжнародних пасажирських авіаперевезень в Україні	
Голубенко Д.А. Основні засади банківської діяльності на міжнародному фінансовому ринку	
Порошинський Є.О. Сучасні теорії прямого іноземного інвестування	
Москаленко Ю.Д. Структура фінансового ринку	
Криштоп Д.Є. Розвиток міжнародного фінансового ринку	
Ляшко Н.І. Інвестиційне співробітництво України з країнами-членами ЄС	
Маргвелашвілі Д.Т. Розвиток туризму як фактор подолання бідності	
Храпко О.О. Інвестиційне співробітництво України з країнами-членами ЄС	
Прошунін І.В. Перспективи розвитку європейського енергетичного ринку	
Науменко А.О. Діяльність ТНК в умовах нерівномірності світового економічного розвитку	
Васкевич М.Р. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток фармацевтичного ринку України	
Терещук Т.Ю. Зовнішня торгівля між Україною та ЄС	
Доденко А.Р. Тренди міжнародного туризму в умовах глобальної економічної кризи	
Предко А.С. Економічні інструменти реалізації екологічної політики ЄС	

Масенко З.І. Світові виклики, з якими стикається медіа індустрія	
Покаленко Т. Г. Тенденції розвитку світового ринку хостелів	
Монастирська Х.Р. Пріоритети енергетичної стратегії ЄС в контексті економічної безпеки	
Волчков І.С. Вплив російсько-української війни на інвестиційний клімат європейських країн	
Симоненко Н.Л. Роль креативних індустрій в соціально-економічному розвитку суспільства	
Горбаченко А.А. Вплив українсько-російської війни на міжнародний ринок авіаційних перевезень	
Шлапаченко К.В. Сучасний стан торговельного співробітництва України з ЄС	
Мірошніченко А.О. Диверсифікація співробітництва України та Хорватії в умовах російського вторгнення	
Лимар І.В. Вплив розвитку фармацевтичного сектору на економічні стратегії країн ЄС	
Воляннюк Д.І. Трансформація світового ринку фармацевтичних препаратів	
Літвінчук П.О. Сучасні тенденції та особливості розвитку глобального автомобільного ринку	
Шипова Є.К. Залежність енергетичного ринку ЄС від іноземних енергоносіїв	
Коломацька Л.О. Міграційні кризи в ЄС	
Кухнюк К.М. Економічне співробітництво України з Німеччиною	
Радутна Є.Ю. Роль енергетичної політики у процесі екологізації економічного розвитку країн ЄС	
Корчак М. І. Сучасний стан та особливості міжнародного ринку харчових продуктів в контексті забезпечення цілей сталого розвитку	
Сорокіна Д.В. Перспективи розвитку європейського енергетичного ринку	
Єлісеєва А.О. Сценарії розвитку глобального енергетичного ринку	
Стеценко С.О.	

Особливості єдиного ринку ЄС	
Попов О.І. Сутність та механізми функціонування національних систем підтримки експорту	
РОЗДІЛ 4. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	
Торутько І.О. Мета та особливості аудиту імпорتنих операцій	
Соболь Д.О. Світові підприємства в умовах повномасштабного вторгнення в Україну	
Федик О.Р. Сучасні виклики та фактори фінансової нестабільності транснаціональних корпорацій	
Лесько Д.С. Методика обліку та аудиту оборотних активів у міжнародних корпораціях	
Закаблуківська В.В. Офшорні юрисдикції у міжнародному податковому плануванні	
Войтенко О. В. Процес відновлення економіки України та його аналітичне забезпечення	
Бойко О.Ю. Глобальні імперативи зеленого розвитку: виклики і перспективи для України	
Білялов А.Р. Механізми відновлення потенціалу мегаполіса	

РОЗДІЛІ. ГЛОБАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ ЗЕЛЕНОГО РОЗВИТКУ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

*Робота платформи здійснювалася в рамках проекту міжнародної технічної допомоги Європейського Союзу Еразмус+ «Молодіжне лідерство для консолідації ініціатив ЄС у контексті транскордонної нестабільності в Україні» (Грантова Угода № 101099170 — YouthLeadtoEUinUA — ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA — YouthLeadtoEUinUA).
"Youth leadership towards the consolidation of EU initiatives in the context of cross-border instability in Ukraine"*

**Co-funded by
the European Union**

Єщенко Є.О.

ЕКОНОМІЧНЕ ПІСЛЯВОЄННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО КНР ТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Китай – це наддержава, під вплив якої в останнє десятиліття потрапило багато європейських країн. На це вплинула глобалізація, інвестиції в КНР країн-лідерів та вибуховий економічний розвиток Китаю. Україну ж цей вплив, в більшій мірі, обійшов стороною із-за волатильної політичної ситуації в країні, але навіть так, КНР залишається важливим економічним партнером України.

Китай є найбільшим торгівельним партнером України за показниками імпорту та експорту. Товарооборот зростає з кожним роком і в 2020 році досяг 11%. Але існує певна нерівність. Україна експортувала в Китай товарів на суму 7,99 млрд. дол. США, близько 14% від експорту, але для Китаю це доволі невелика сума, яка дорівнює усього 0,4% від сукупного імпорту КНР.

Аналогічна ситуація і з експортом Китаю в Україну. Він становить 10,6 млрд. дол. США, що дорівнює 15% від сукупного імпорту України, для Китаю це лише 0,29%, що є дуже незначною сумою. Звісно, як зазначалося, товарооборот між країнами зростає з кожним роком і існує зацікавленість між сторонами продовжувати цей процес, і у післявоєнний період.

Ще існує певна проблема, що Україна експортує товари з низькою доданою вартістю та сировинні матеріали, такі як: рудні шлаки і золи – 2,96 млрд. дол. США; злаки – 2,49 млрд. дол. США; тваринні, рослинні жири та олії, продукти розщеплення – 1,01 млрд. дол. США; залишки, відходи харчової промисловості, корми для тварин – 604,55 млн. дол. США; залізо та сталь – 321,58 млн. дол. США; машини, ядерні реактори, котли – 268,45 млн. дол. США; деревина та вироби з деревини, деревне вугілля – 126,30 млн. дол. США; м'ясо та їстівні м'ясні субпродукти – 56,45 млн. дол. США; насіння олійних культур, олійні плоди, зерно, насіння, фрукти – 23,47 млн. дол. США; недорогоцінні метали, металокераміка – 18,96 млн. дол. США.

Імпортує ж Україна товари високотехнологічні, з високою доданою вартістю, такі як: електричне та електронне обладнання - 1,27 млрд. дол. США; машини, ядерні реактори, котли - 1,16 млрд. дол. США; іграшки, ігри, спортивний інвентар

- 332,95 млн. дол. США; транспортні засоби, крім залізничних, трамваїв - 328,14 млн. дол. США; пластмаси - 304,50 млн. дол. США; взуття, гетри тощо - 277,57 млн. дол. США; меблі, освітлювальні знаки, збірні будівлі - 276,72 млн. дол. США; різні хімічні продукти - 201,15 млн. дол. США; оптичні, фото, технічні, медичні прилади - 195,86 млн. дол. США; вироби з чавуну або сталі – 193,43 млн. дол. США [1].

Можливе співробітництво у післявоєнний період між КНР та Україною:

1. Китай займався і до початку війни спробами реалізації багатьох своїх проектів в Україні, але більшість з них не були реалізовані із-за: 1) мінливих політичних та економічних умовах; 2) Вимагалися спеціальні умови, домовленості, щодо яких не було досягнути. Отже, після стабілізації є шанс на збільшення кількості реалізованих проектів.

2. Китай це та країна, яка шукає не тільки прибуток, а й хоче мати політичний вплив на країну, тому КНР активно використовує боргові інструменти. Україна і зараз є боржником Китаю, але після війни ці кредити можна буде використовувати на розвиток економіки.

3. Звісно збільшення інвестицій. В Китаї найбільшими інвесторами є державні підприємства, які активно, ще до війни, співпрацювали з українськими підприємствами у сфері сільського господарства та енергетики [2, с. 5-7].

Отже, насамперед, КНР це дуже важливий торгівельний партнер України і після закінчення війни має відбутися активний розвиток торгівельних відносин. Стабілізації політичної обстановки в країні призведе до зникнення однієї з причин малих інвестицій в Україну, а саме політична волатильність та почнеться вливання грошей в українську економіку. КНР буде активно використовувати кредитні інструменти та менше боятися ризикувати задля реалізації своїх проектів.

Список літератури:

1. Trading Economics. URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine>
2. Горюнов Дмитро, Прохоров Богдан, Сахно Анна. Китайський економічний слід в Україні, 24 вересня 2021. URL: <http://surl.li/dmllm>